

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 28 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 10. Juli 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Samo Anglija je zakrivila zločinsko bombardiranje

Zvrhuna krivda anglo-ameriških letalskih gangsterjev
Nemška vlada je s 110 dokumenti dokazala, da je Anglija pripravljala ta zločin že dolgo pred izbruhom vojne

Že v zadnji številki našega lista smo objavili poročilo o nezaslišanem zločinu anglo-ameriških gangsterjev, ki so s svojimi terorističnimi napadi v noči od 28. na 29. junij porušili v Köln-u mnogo stanovanjskih hiš, predvsem pa kulturne spomenike nenadomestljive vrednosti. Porušili so v Köln-u v vseh dosedanjih napadih nad 30 cerkva, med njimi zelo častitljive spomenike krščanske umetnosti. Pri predzadnjem omenjenem napadu pa so prvič zelo občutno poškodovali prekrasno gotško katedralo, dočim sta bila starodavni rotovi in hanzeatska dvorana Gürzenich popolnoma porušena. Dobrih pet dni pozneje, ko je nastal po vsej Nemčiji vihar sovražstva proti Angliji in Amerikancem, pa so se anglosaški letalski gangsterji ponovno pojavili nad Kölnom. Vseled številnih eksplozivnih in zažigalnih bomb je imelo prebivalstvo ponovne izgube in v različnih mestnih okrajih so nastala nova razdejavanja.

Ves kulturni svet se je prijel za glavo, ko je izvedel za zločin anglo-ameriških letalskih gangsterjev. V prvem hipu je bilo jasno, da so zmogli uničevanja evropske in predvsem nemške stavbene kulture samo tisti, ki nimajo pokazati nič lastnega. Katedrala v Köln-u, čije razvaline vidimo na današnji naslovi sliki, je bila najčistejši izraz nemške gotike, stavbnega sloga, ki ga občuduje in ga bo večno občudoval sleherni človek sedanosti in bodočnosti. V porušeni in poškodovani cerkvi in katedralah Nemčije ni zapo-
paden zgolj umetniški stavbni duh preteklih stoletij, temveč tudi takratno pojmovanje življenja, ki je bilo vteleseno v vernosti nemškega in sploh zapadnega sveta. Kaj vedo končno potomci nekdanjih ameriških pustolovcev, gangsterjev in sleparjev o tem, da so kamnoseki v srednjem veku pri klesanju kamnov za sedaj porušeno katedralo peli nabožne pesmi! To je bilo stavbarstvo, ki je bilo v takratnih stoletjih nekaka služba božja in izpovedovanje v veličastni lepoti izklesanega kamena. Anglo-saški morilci niso čuvali teh spomenikov, ker hočejo očitno uničiti ne samo prebivalstvo bombardiranih mest, temveč tudi te večne, nenadomestljive spomenike nemškega idealizma in občutka za lepoto. Nikdo ni karakteriziral anglosaških zločinov v teh poslednjih mesecih tako točno kakor nekdanji italijanski ministriški predsednik Orlando, ki je bil nekoč velik prijatelj Anglije in Zedinjenih držav. Tisti Orlando, ki je so-
podpisal verzajsko mirovno pogodbo, je izrekel uničujočo obsodbo Anglo-Ameri-

kancev. Izjavil je namreč sledeče: »Spričo infamne okrutosti, pred katero niso zaščitene niti ženske in otroci, in spričo uničevanja kulturnih spomenikov, ki so jih v preteklih tisoč letih spoštovali vsi narodi, se mora dvigniti celokupno človečanstvo. Angleži in Amerikanci so v teh mesecih uničili več kakor v enem tisočletju vse naravne katastrofe, potresi, vulkani in več kakor invazije Arabcev, Saracenov, Normanov in Turkov v zgodovini Sicilije. Amerikanci in Angleži so se omadeževali s sramoto in strahopetnostjo, katere se bo svet spominjal še skozi stoletja. Te sramote ne operejo z vodami vseh oceanov. Angleži in Amerikanci so se nakopali prokletstvo Boga in vsega človečanstva.«

Ves dosednji potek terorističnega bombardiranja zapadne Nemčije in južne Italije je dokazal, da so anglosaški gangsterji sicer razrušili celo vrsto mest in povzročili najboljše razdejavanja, kljub temu pa se jim spričo tisočev mrtvih in ranjenih Nemcev in Italijanov ni posrečil nikjer niti najmanjši vdor v moralno fronto domovine osi. V svojem nazornem članku v tedniku »Das Reich« je Reichsminister dr. Goebbels pod zaglavljem »Spomenik narodne solidarnosti« izrekel vse tisto, kar je občutil nemški narod ob pogledu na ruševine zapadnih mest. »Nemški narod se zaveda, da moderna vojna ne pozna nikake milosti. To je neizprosna borba za življenje narodov, in kdor bo podlegel, ga pričakuje pekel.«

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

Der Kölner Dom, Ziel der britischen Luftpiraten.

Bei dem Terrorangriff der britischen Luftwaffe auf dicht bebaute Wohnviertel der Stadt Köln, erlitt der Kölner Dom schwere Spreng- und Brandbombenschäden. Die britischen Luftpiraten haben es gewagt ihre sinnlose Zerstörungswut an einem der herrlichsten Bauwerke, die deutscher Geist und Kulturwille der Menschheit geschenkt haben, auszutoben. — Unser Bild zeigt den Kölner Dom.

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

Die schweren Zerstörungen im Kölner Dom.

Blick auf den von den britischen Bomben verwüsteten Dreikönigsaltar. Die schwarze Muttergottes, die diesen Altar schmückt, wird allabendlich in Sicherheit gebracht und ist deshalb verschont geblieben.

Akoprav si je ves pošte-misleči svet edin v ob-anju strahopetnih in ne-mških terorističnih napa-najših sovražnikov, An-ti in Amerikanci kar tek-eje v ubijanju žensk, rkov in dece. Na mine-raj dan, da ti plutokrat-kočinci ne bi znova do-ali svojega barbarkega «kovanja. Da bi nekake plačili glasove obsodbe iz diranih dežel, skušaje glo-Amerikanci zvaliti vdo za te svoje zločine vile osi. Ti lopovi zatr-ajo venomer, da niso fe-letalske vojne proti nim mestom ter da je ti niso začeli. Sedaj je nemška vlada ob-ila v obliki diplomatske le knjige »Dokumente o rvidi Anglije glede bom-bdiranja civilnega prebi-istvas. V tej zbirki se na-tajo deloma akti, ki so jih mške oblasti zapolnile te-va vojne, 110 dokumentov okazuje z vso nesporno-tjo, da je Anglija bombni teror že dolgo pred izbru-hom te vojne sprejela v svoje vojne načrte. Preke tega pa dokazujejo ti doku-menti, da je nemška vlada

še na razorožitveni konferenci v Ženevi, dne 18. februarja 1932 predložila predloge, po katerih naj bi se sploh opustilo letala kot sredstva vojskovanja.

Führer je po prevzemu oblasti pri vsaki priliki nadaljeval svoja stremeljenja za humanizacijo vojne. Pri tem pa je trčil v angleškem taboru ne samo na nerazumevanje, temveč naravnost na odklonilno stališče. Dokumenti so urejeni v časovnem vrstnem redu in izpričujejo natančno vsak nemški korak v smeri humaniziranja vojne. Takoj po izbruhu vojne je Führer ponovno izrazil željo po dogovorih, da bi se zaščitilo civilno prebivalstvo in spomenike človeške kulture. Nemškim letalskim armadam je zapovedal, da se naj v svojih akcijah omejijo na vojaške objekte pod pogojem, da se bodo tudi sovražne letalske sile držale istega pravila.

Dne 1. septembra 1939 je sporočilo nemško krunanje ministrstvo poljskemu veleposlaništvu v Berlinu, da so nemške letalske sile dobile povelje, naj se omejijo na vojaške cilje. Da se je nemško letalstvo točno držalo omenjenega povelja, je potrdil angleški državni podtajnik za zunanje zadeve, Butler, dne 6. septembra 1939, v Spodnji zbornici, pa tudi francoski letalski atašé v Varšavi je dne 14. septembra 1939 izrecno ugotovil, da je nemško letalstvo postopalo po vojnih zakonih in napadalo samo vojaške cilje.

Par dni po padcu Varšave, se je Führer v svojem govoru v Reichstag-u, dne 6. oktobra 1939, ponovno zavzel za humanizacijo vojne, čeprav je angleško letalstvo že 5. septembra 1939 podvzelo prve napade na Wilhelmshaven in Cuxhaven.

13. januarja 1940 so prvič padle angleške bombe na odprto nemško mesto, in sicer na Westerland na otoku Sylt. Temu prvemu bombardiranju civilnih ciljev so sledila še nadaljnja bombardiranja. Vrhovno nemško poveljstvo je 25. aprila 1940 obenem z ugotovitvijo bombnih napadov izrecno ugotovilo, da je pričel sovražnik letalsko vojno proti neutrinjenim naselbinam brez vojaške vrednosti. Kljub temu je ohranilo nemško letalstvo v boju proti Angliji največjo vzdržnost, ker je prešlo 25. januarja 1940 povelje, da ne sme napadati angleškega otoka.

Po pričetku operacij na zapadu so se množili napadi angleškega letalstva na nevojaške cilje v Nemčiji v hitrem vrstnem redu in v vedno večjem obsegu. Nemško vrhovno poveljstvo je ugotovilo 18. maja 1940, da je sovražnik napadel po načrtu izključno nevojaške cilje. Angleško letalstvo pa je svoje bombne teroristične napade na nemško civilno prebivalstvo nemoteno nadaljevalo. Führer je čakal do 20. junija 1940 v upanju, da jih bo v sovražnem taboru le srečala pamet.

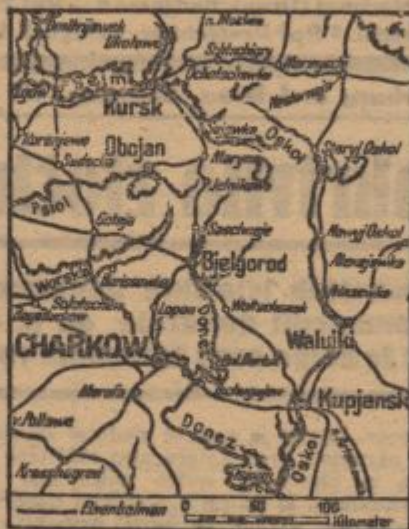
Po zmagovitem zaključku vojnega pohoda na zapadu, je Führer v svojem velikem govoru v Reichstag-u, dne 19. julija 1940, apeliral še enkrat na angleško pamet. Odgovor na njegov poziv so bili prvi letalski napadi na nemške kulturne spomenike, na Goethejevo hišo v Weimaru in na Bismarck-ov mavzolej v Friedrichshagen. Šele 7. septembra 1940 je nato nemško letalstvo s močnimi silami napadlo London. Toda Führer je še enkrat dvignil svoj svarilni glas. Poslužil se je otvoritve rimske pomoči, dne 4. septembra 1940, nadalje svojega govora pred staro gardo stranke, dne 8. novembra, novoletnega oklica 1. januarja 1941, govora v Reichstag-u, dne 4. maja 1941, in še drugih prilik.

Cim je prišlo do obračuna z boljševizmom, se je ojačil tudi angleški letalski teror. Svoj sedanjí štadij pa je dosegel ta teror, ko so vstopile v vojno Zedinjene države Severne Amerike. Odslej se je ta teror razširil tudi na ozemlje, ki ga je zasedla Nemčija. Maja 1943 so zahtevali angleški politiki in vojaški voditelji najbrutalnejše bombardiranje nemškega civilnega prebivalstva. Vlogo zaščevalcev so pri tem igrali vojaški voditelji. Dokumenti ki jih je objavil nemški zunanji urad, ugotavljajo tedaj pred vsem svetom nezalishano krvno krivdo Anglije in Zedinjenih držav glede bombnega terorja proti civilnemu prebivalstvu. Pred vsem svetom je sedaj dokazano, da bi se bilo lahko preprečilo to podviganje vojne, ako bi bil sovražnik poslušal Führerjeva stremeljenja pred vojno, po izbruhu vojne in med vojno.

Anglo-Amerikanci pa v svojem zločinskem teroriziranju nemškega civilnega prebivalstva niso dosegli nič drugega kot brezmejno sovraštvo vsega nemškega naroda in vse ostale civilizirane Evrope. Silno se motijo, ako mislijo, da bodo spravili Nemčijo s takimi metodami vojskovanja na kolena. Ravno nasprotno: obrambna fronta

Gleboke vdor v sovjetske postojanke

Nemške čete porazile boljševike v prostoru med Bjelgorodom in južno od Orela — Sovjeti so izgubili 300 tankov in 637 letal

Weltbild-Gliese.

Kampfraum Bjelgorod—Kursk.

Medtem, ko je doslej vladalo na vzhodni fronti razmeroma zatišje, je nastalo po poročilu z dne 6. julija zelo živo bojevnisko delovanje v odseku Bjelgorod. Nemška infanterija je v dotičnem prostoru izvedla zelo uspešen lokalni napad. V teku močnih sovjetskih protinapadov, so se še istega dne razvili teški boji na suhem in v zraku. Ti boji so se razvili vse do severno od Kurska in so se po poročilu z dne 6. julija stopnjevali glede srditosti od ure do ure.

Naslednjega dne je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo o teh bojih sledeče: V prostoru okrog Bjelgoroda so se izjalovili tudi večeraj teški napadi, ki so jih izvajali sovjeti z najmočnejšimi silami, katere so pripravljali še več tednov. Nemške čete so nato prešle z učinkovito podporo letalstva k napadu. Uspelo jim je vdreti glonoko v sovjetske postojanke, pri čemer je zadobil sov-

ražnik najtežje izgube. Samo čete suhozemne vojske so uničile 300 tankov, med njimi tudi takih najnovejše konstrukcije. Tudi v zraku je prišlo tem prostoru do srditih bojev z močnimi sovjetskimi letalskimi odredi. Dne 5. in 6. julija so zbili Nemci v letalskih bojih in z artilerijo ob 41 lastnih izgubah 637 sovjetskih letal. Med temi letali se je nahajalo veliko število bojnih letal.

Ostale operacije na vzhodni fronti so se odigravale kakor sledi: Pretekli četrtek je javilo nemško vrhovno poveljstvo z vzhodne fronte zgolj boje v odsekih pri Lisčanskju in pri Kirovu. Letalstvo je medtem napadalo artilerijske postojanke in dovozna oporišča sovjetov z dobrim učinkom. V Črnem morju je potopila neka nemška podmornica sovjetsko spremljevalno ladjo.

Po poročilu, ki je bilo izdano pretekli petek, so se izjalovili sovjetski napadi v odseku Dorogobuš, kjer so se morali sovjeti po izgubi več sto mrtvih in ujetnikov umakniti na svoja izhodišča. V zaledju srednjega odseka nemške fronte so odredi skupno s policijo in odredi vojske ter letalstva končali uspešno neko čistilno akcijo. Razstrelili so 350 sovražnih bunkerjev ter zavzeli 194 utrjenih banditskih gnezdišč. Banditi so izgubili mnogo padlih in velike množine orožja in materiala.

V soboto so javili, da ni bilo na vzhodni fronti nikakih posebnih bojev. Nemška težka artilerija je obstrajevala vojaško važne cilje v Leningradu z opazovanim dobrim učinkom.

Po nedeljskem poročilu so nemške čete v morskimi plitvinah Kubanskega mostišča kljub terenskim težavam in sovražnemu odporu premaknile fronte proti vzhodu. Na ostali fronti so se odigravali zgolj naskočni sunki pri Lisčanskju in jugovzhodno od Velikije Luki. Na nekaterih odsekih vzhodne fronte je bilo v nedeljo nekoliko živahnije kot prejšnje dni.

V morskimi plitvinah Kubanskega mostišča so nemške čete začasno zaključile večtedenske borbe v težavnem terenu. Sovražnik je tu izgubil 2000 mrtvih in ujetih ter mnogo težkega in lahkega pehotnega orožja. V sodelovanju z letalstvom so nemške čete uničile, poškodovale ali zaplenile skupno 700 sovjetskih čolnov.

Uspešna nemška letalska obramba

Meseca junija so nad Reichom in nad zasedenim zapadom uničili 614 angleških in ameriških letal, med njimi 408 štirimotornih bombnikov. Sovražna plovba izgubila junija 31 ladij s skupno 138.000 brt

Anglo-ameriška plovba je izgubila meseca junija 31 trgovskih ladij s skupno 138.000 brt. Nadalnjih 51 sovražnih trgovskih ladij je bilo večnoma z bombami tako težko poškodovanih, da je računati s potopitvijo znatnega dela tega brodogoja. Nemška vojna mornarica in letalstvo sta razen tega potopila eno križarko, dvoje rušilcev, eno podmornico in 16 čolnov za izkrcavanje. Poškodovale pa so nemške ladje in letala troje križark in 18 drugih vojnih pomorskih vozil.

Sovražno letalstvo je po poročilu z dne 1. julija napadlo mesta in vasi na Siciliji in na Sardiniji. Pri tem je bilo zbitih pet sovražnih bombnikov.

Angleški lovski bombniki so napadli po poročilu z dne 2. t. m. neko nemško spremljevalno pred Hoek van Holland-om. Nemške spremljevalne ladje in artileristi na transportnikih so pri tem

Nemčije je sedaj še bolj ojačena! Naj se Anglo-Amerikanci sprčo židovskega pritrjevanja in histričnega veselja boljševikov in plutokratov ne varajo glede posledic njihovih zločinov. Sejali so vihar, želi bodo orkan!

Druck und Ver.-g.: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Eugen Baumgartner, Haupt-schredtleiter: Friedrich Golb; alle in Marburg/Drau, Badgasse 6

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Anfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbeldes

zbiti sedem sovražnih letal. Ena izmed nemških ladij je zadobila bombne poškodbe. Nad obalo zapadnega zasedenega ozemlja so nemški lovci dan poprej zbili štiri sovražna letala.

V prostoru Sredozemskega morja so nemški lovci in protiletalski artileristi zbili dne 2. julija 24 sovražnih letal, med njimi več štirimotornih bombnikov. Sovražnik je izgubil v tem prostoru skupno 30 letal.

V noči od 2. na 3. julij so priletela posamezna sovražna letala v zapadno-nemški zračni prostor, kjer so napravila z nekaj bombami škodo na poslopih.

Meseca junija sta nemško letalstvo in mornarica nad Reich-om in nad zasedenim zapadnim ozemljem uničila 614 anglo-ameriških letal, med njimi 408 štirimotornih bombnikov.

Dne 3. julija je imelo anglo-ameriško letalstvo pri napadih na Južno Italijo silne izgube. Sestreljenih je bilo namreč 50 letal. Nemški lovci so sami zbili 20 letal.

Močni angleški letalski odredi so v noči od 1. na 4. julij ponovno napadli mesto Köln a. Rh. Vsled dejstva eksplozivnih in zažigalnih bomb so nastale med civilnim prebivalstvom nove izgube in obenem nova razdejanja v različnih delih mesta. Protiletalska obramba je po začetnih novotvrtvah sestrelila 37 bombnikov. Troje nadaljnjih sovražnih letal so zbili 3. julija nad zasedenim zapadnim ozemljem.

V noči od 3. na 4. julij je vrigel nek sovražni letalski odred nekaj bomb na mesti Ostia in Fi-

micino ter je nato preletel zunanja predmestja Rima. Protiletalske baterije italijanske prestolnice so streljale zaporni ogenj.

Po poročilu z dne 5. julija je zabeležilo anglo-ameriško letalstvo nad Sredozemskim morjem ter nad zasadenim zapadom pri napadih na vzletišča, prometne zveze in industrije v teku težkih letalskih bojov velike izgube. Nad italijanskim ozemljem je bilo zbitih 56 letal. 28 jih je zbito nemško letalstvo. Nad zasadenim zapadom pa je bilo zbitih 29 nadaljnjih letal, skupno torej 85 večinoma štirimotornih bombnikov. Devet nemških lovcev se ni povrnilo.

Nemške podmornice so v Sredozemskem morju potopile v srditih bojih močno zavarovanih spremiljav štiri ladje s skupno 21.000 brt.

Pri obnovljenih sunkih anglo-ameriških bombnih odredov proti obali Sicilije, sta nemško in italijansko letalstvo dne 5. julija zbita skupno 51 letal, med njimi večinoma štirimotorne bombnike.

V času od 1. marca do 30. junija 1943 so italijanske pomorske in letalske sile potopile v Atlantiku in v Sredozemskem morju 48 sovražnih trgovskih ladij s skupno 388.000 brt. Večina transportnikov je bila docela natovorjena.

V prostoru Sredozemskega morja so sovražni letalski odredi po poročilu z dne 7. julija nadaljevali svoje sunke proti obalnemu področju Sicilije. Nemško-italijanska letalska obramba je pri tem zbita 17 anglo-ameriških letal.

V noči od 6. na 7. julij so nekatera sovražna letala vrgla iz velike višine brez načrta bombe na zapadno Nemčijo. Nastala je le neznatna škoda.

Nemške podmornice so potopile v Atlantiku in v Sredozemskem morju v bojih iz dobro zavarovanih spremiljav devet ladij s skupno 53.000 brt. ter neko tovorno ladernico.

POZOR! Naročniki »Stajerskega Gospodarja«!

Ako naročnik spremeni svoje stanovanje ali svoj naslov, mora to pravočasno javiti svojemu poštnemu uradu, ki mu dostavlja naš list. Poročanja o takih spremembah na našo upravo so brezpredmetna. Kakor poštni uradi sprejemajo naročnike za naš list, tako sprejemajo tudi denar za naročnino. Pisanje na našo upravo po poštne čke ni potrebno.

Pred tribunalom zgodovine

Na prvi strani objavljamo v glavnih obrisih vsebino Bele knjige, s katero je pribila nemška vlada krivdo Anglije glede letalskega terorja nad Zapadno Nemčijo, zapadnim zasadenim ozemljem in Južno Italijo. Deutsche Diplomatische Korrespondenz se sklicuje v posebnem komentarju na obsežnost publikacije ter postavlja vprašanje, kaj neki hočejo doseči Anglo-Amerikanci z brezmiselnim pustošenjem, ki ga ni mogoče spraviti v sklad s poštnim vojskovanjem. To vprašanje je tem nujnejše, ker je ves svet medtem spoznal, da ti bombni napadi v vojaškem oziru niso v ničemer odločilnega značaja. Anglo-Amerikanci se bahajo s svojim terorjem, kakor da bi verjeli, da imajo sedaj sredstvo, s katerim bodo prisilili Evropo na kolena. Toda istočasno so že spoznali, da jim svet tega ne verjame in da jih tak način vojskovanja izolira od ostalega sveta.

Proti tej izolaciji skušajo sedaj Anglo-Amerikanci opravičevati svoj letalski teror. Zadruga,

Oddolimo se našim vojakom-ranjenecem, ki so vredni in potrebni naše pomoči s prispevanjem v hišno zbirko za vojno pomoč, ki jo priredi Nemški Rdeči Križ v nedeljo, dne 11. julija 1943!

v katero sta zabredli Anglija in Amerika s takim načinom vojskovanja, je torej očitna. Na eni strani — tako piše Deutsche diplomatische Korrespondenz — se ne bi radi odpovedali v svojem slepem uničevanju sredstva, o katerem mislijo, da bo spremenilo v Evropi nastala dejstva. Na drugi strani pa bi se hoteli moralno opravičiti. Samo tako je razumeti hlinjeno trditev Anglo-Amerikancev, da je bila Nemčija tista sila, ki je začela z letalskim terorjem proti civilnemu prebivalstvu. Ta trditev je očitna laž. Letalski teror je angleška iznajdba.

Nemški zunanji urad je radi tega zbral vse akte, ki zamorejo dokončno pojasniti vprašanje krivdi za letalski teror. Bela knjiga nemške vlade je razdeljena na tri dele. Protokol, objavljen v prvem delu knjige, izpričuje, da se je Nemčija vedno in povsod zavzemala v pogajanjih pred vojno za totalno prepoved bombardiranja. Nemčija je bila tista sila, ki je zahtevala prepoved izdelovanja in uporabljanja bombnih, plinskih, strupenih in zažigalnih bomb. Medodajen je bil za Nemčijo Führerjev govor v Reichstagu dne 17. maja 1933.

Vodilni Angleži so bili mnenja, da so bombni napadi na civilno prebivalstvo, kateremu se bo boja vojna ne sme odpovedati. Teh metod Anglija ni marala opustiti niti sredi mira. Zid Saanson, državni podtajnik angleškega letalstva, je zjavil 9. marca 1934 pred Spodnjo zbornico, da Royal Air Force (angleško kraljevsko letalstvo) angleškem imperiju »nima zgolj naloge pobiranja kobilic«. Istega mnenja je bil tudi ministarski predsednik Stanley Baldwin, ki je dve leti poprej izjavil: »Ako se hočeš zaščititi, moraš ubiti več žensk in otrok kot pa sovražnika«. Da to ni bila zgolj mirovna teorija, ki naj bi ostala teorija tudi v vojnem stanju, so pokazali razgovori angleškega in francoskega generalnega štaba od početka marca 1938, torej poldrugo leto pred izbruhom vojne.

Drugi del Bele knjige se bavi z nemškim letalskim vojskovanjem. Knjiga obravnava v tem drugem delu predvsem letalsko vojno na Poljskem, v Holandiji, v Belgiji in v Franciji. Iz objavljenih dokumentov je razvidno, da bi bili tako Varšavi kakor Rotterdamu prihranjeni letalski napadi, ako sovražnik ne bi bil spremenil teh mest v trdnjave, ki so se hotele braniti.

PK-Kriegsbericht Hirschfelder (PBZ — Sch).

Flakgranaten werden schußfertig gemacht.

An der Zünderstellmaschine werden die Granaten schußfertig gemacht, um nach der Abfeuerung im gegebenen Augenblick zu krepieren.

Tretji del knjige je točen prikaz nemško-angleške letalske vojne. Dokumenti izpričujejo, da so angleška letala skozi več mesecev napadala civilne objekte v Nemčiji, ne da bi se bilo nemško vojno vodstvo maščevalo. Se v januarju l. 1940 je bilo izdano povelje, da se Anglije ne sme bombardirati.

Sele aprila 1940 si je bilo nemško vojno vodstvo na jasnem, da se izvajajo angleški bombni napadi na civilne cilje po točno zarisanim načrtu. Vtis te ugotovitve je bil tako velik, da je bil izrecno omenjen v poročilu nemškega vrhovnega poveljstva z dne 25. aprila 1940. Pa tudi tedaj še Nemčija ni izvedla protidardar. Čakala je do 20. junija 1940. 19. julija je Führer še enkrat apeliral na »angleško pamet«. Njegove besede so bile bob v steno. Angleški odgovor so bile bombe na Goethejevo hišo v Weimarju in na Bismarckovo grobnico v Friedrichsruhe. 26. avgusta 1940 je pričela prva serija angleških bombnih napadov na stanovanjska področja glavnega mesta Berlin. Nemčija je prestala osem takih napadov in šele nato je pričelo nemško letalstvo bombardirati London.

Pregled o postanku in razvoju letalskega terorja, kakor je objavljen v nemški Beli knjigi, je najpopolnejša pojasnitev vprašanja o krivdi sami. Iz te zbirke dokumentov je jasno razvidno, da je letalski teror rezultat dobro pripravljene načrta za uničenje kulturnih spomenikov v Nemčiji in Italiji ter v Evropi sploh. Za sodobnike kakor tudi za poznejše generacije pomeni Bela knjiga nemške vlade plamenečo obtožbo krivcev. Churchill in Roosevelt sta krivca, ki stojita pred sodnim tribunalom svetovne zgodovine. Enkrat za vselej je ugotovljena njuna krivda za brezmiseln barbarstvo njunih skupnih vojnijskih metod.

V Londonu in v Washingtonu pa se naj nikakor ne motijo! Doslej se delali tako, kakor da imajo monopol na človečanstvo in viteštvo, toda s svojim bombnim terorjem so se razkrinkali pred vsem svetom. Glede barbarizma nikakor ne zaostajajo za boljševiki. Boljševizem bi se razvil po Evropi moreč in požigajoč, ako ga ne bi bili ustavili nemški vojak. Boljševiški zaverniki pa skušajo doseči barbarizem Azije potom požiganja in rušenja iz zraka. Evrope pa s to metodo ne bodo pripravili do kapitulacije, pač pa jo bodo še tesneje strnili v skupno falango. Kjerkoli so anglo-ameriški gangsterji zmatali svoje bombe na cerkve, hiše in javna poslopja, je naraslo sovraštvo in sleherni novi napad iz zraka še celo ojačuje voljo do odpora ne samega prizadetega prebivalstva, temveč tudi vsega nemškega naroda.

Uči se nemščine!

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

Deutsches U-Boot versenkte im Mittelmeer einen britischen Kreuzer.

Im westlichen Mittelmeer griff ein deutsches Unterseeboot einen stark gesicherten feindlichen Kriegsschiffverband an und versenkte aus ihm einen Kreuzer der »Frobisher«-Klasse. Diese Kreuzer haben eine Wasserverdrängung von 8960 Tonnen und eine friedensmäßige Besatzung von 750 Mann. Ihre Artillerie besteht aus neun 15,2-Zentimeter-Geschützen, acht 10,2- und vier 4,7-Zentimeter-Flakgeschützen und vier Torpedoröhren. Sie führen zwei Flugzeuge an Bord. — Unser Bild zeigt den Kreuzer »Frobisher«, das Namensschiff der Klasse.

„Zmaga ali pogin!“

Ministrski predsednik Mussolini o geslu Italije - Velik govor žela Italijanske vlade v Rimu - Mussolinijev odgovor na poslanico fašističnega direktorija

Ministrski predsednik Mussolini je imel dne 5. julija velik govor, ki ga je smatrali kot nekaj odgovor na poslanico fašističnega direktorija. Omenjeni direktorij je predložil v mesecu juniju Mussolini-ju poslanico, v kateri zahteva fašistična stranka popolno odgovornost za oskrbe in obrambo italijanskega naroda. Posamezne zahteve je stranka formulirala v devetih točkah.

Mussolini je uvodoma povdaril množinski značaj fašistične stranke, ki bo tudi v bodoče vedno le stranka množic. 46 milijonski narod, ki bo štel kmalu že 50 milijonov, potrebuje za svoje vodstvo organizacijo, ki jo nosi več stotisoč, z isto vero napolnjenih mož. Duce je obenem podčrtal, da je fašistična stranka ob vsakem času in v vsakem slučaju dorašla svojim nalogam.

K vprašanju o zahtevi ostrega nastopanja proti negativnim elementom je omenil Duce priprosto, občasno vredno držanje italijanskega naroda. Ta narod, ki stavlja domovini na razpolago svoje sinove in svoje premoženje, je vreden ljubezni in spoštovanja. Načelni nasprotniki so večinoma estanki nekdanjih političnih strank in ne pomejajo nič napram fašističnemu režimu.

Ko je pohvalil fašistično milico, se je Duce povrnil k notranjemu in zunanemu držanju fašistične stranke. Vsi člani stranke morajo imeti notranje prepričanje, da je v tej vojni možna samo tista pot, ki vodi do zmage. To svoje prepričanje morajo širiti kot neke vrste evangelij.

Dobesedno je Mussolini dejal: »Ali zmagamo v tej vojni, kakor trdno verujem s tovariši osi in Trojnega pakta, ali pa prejme Italija mir sramote. Kapitulacija bi pomenila za Italijo sramoto in zlom, razorožitev in pogin. Tistim, ki dvomijo, je treba povedati, da poseduje ta vojna razvojne možnosti, ki jih še ni mogoče predvideti: razvojne možnosti na političnem in ne samo političnem področju, ki že zorijo. Na nasprotni strani se je

pokazalo, da so dogodki v Detroitu spremenili Atlantsko izjavo v krpno papirja. Sovražnik mora sedaj izigrati svojo karto, zato mora poskusiti z invazijo, o kateri je tolikanj govoril, ako noče, da se ga bo že pred pričetkom bitke smatralo poraženim«.

Italijanski narod, tako je nadaljeval Duce, svoje izvajanja, je sedaj prepričan, da gre v tej vojni za življenje in smrt. Dolžnost fašistov je, da vlijejo narodu sigurnost, da se bo Italija zoperstavila vsakemu poskusu izkrcanja z vsemi sredstvi ter z železno, neomajno odločnostjo. Bolj kot kdaj prej mora biti fašistična stranka v tem trenutku gibalni moment življenja vsega naroda in tudi njegov vzgled. Stranka mora stati sredi naroda in mu pomagati, kajti narod si je to pomoč zaslužil. Mi moramo vzdržati. To je zakon in zapoved časti. Sovražnik ne sme imeti prav, ako zatrjuje, da Italijani ne morejo vzdržati odpora do 12. ure, »ker bodo ob trideset na 12. kapitulirali«. Poleg vprašanja časti pa gre za najvišje interese italijanskega naroda. Gre za izvojevanje zmagovitega mira, ki bo dal Italiji po 30 letih trajnih borb mir in sredstva za izpolnitev zgodovinske naloge, s katero se bo imela pečati do konca tega stoletja.

Vsi vojaki — tako je končal Mussolini — čutijo veličino trenutka. Italijanski narod razpolaga še vedno z nedotaknjenimi pomožnimi viri svoje morale. Nasprotnik, ki je pričakoval zlom italijanskega naroda po treh mesecih, je medtem že spoznal, da 20 let fašističnega režima ni ostalo brez sledov v italijanskem narodu. Danes je sploh nemogoče, zabrisati te sledove. Danes, ko stoji sovražnik na svetlih mejah očetnjave, se je spremenilo 46 milijonov Italijanov v 46 milijonov dejanja težkih, krepkih Italijanov, ki verujejo v zmago, zato, ker verujejo v neminljivo moč očetnjave.

Šest let japonsko-kitajske vojne

Prvi streli so padli ob mostu Marka Pola v Pekingju - Signal za sedanjo svetovno vojno

Te dni je poteklo šest let po incidentu, ki ga imamo smatrati kot nekaj signal za drugo svetovno vojno. Ko so padli prvi streli med Japonci in Kitajci ob mostu Marka Pola v Pekingju, pač nihče ni slutil, da je pomenil ta spopad prve znamenje velikega svetovnega konflikta. Pred šestimi leti je tedaj nastal nemir, ki je valoval vse do kitajskih obal. V izlivu reke Jangce in v področju Sanghaja so nastale žive praske, ki so se odigravale v slogu prve svetovne vojne. V letih 1937/38. so se tako na japonski, kakor tudi na kitajski strani borili prav energično. Na kitajski strani so imeli takrat še elitne čete, ki so bile v opremljeni vsaj slične Japoncem. Po večtedenskih bojih pa so se ob izlivu reke Jangce le zasidrili Japonci.

Odpor Cungkinga stoji in pade z osebnostjo maršala Cangkajška, ki ob izbruhu te vojne ni bil v taboru tistih, ki so si želeli spopada z Japonci. Vojno stranko so tvorili takrat v glavnem intelektualci in komunisti. Maršal Cangkajšek pa tudi ni preprečil vojnega razpoloženja, ki ga je končno vzelo v svoje valove. Cangkajšek je špekuliral z ogromnim prostorom Kitajske ter je mislil, da Japonci ne bodo zmogli te ogromne naloge. Pomisliti je treba, da je Cangkajšek izgubil postopoma vsa industrijska področja ob kitajskih obalah. S svojo vojsko se je moral pred japonskim pritiskom stalno umikati proti zapadu v hribovje, v katerem razen slabih cest ni skoro nikakih drugih komunikacij. Tako je rasla njegova odvisnost od dobav vojnega materiala iz inozemstva.

Decembra 1941 je postala Kitajska del fronte svetovne vojne. Anglija in Roosevelt-ova Amerika sta obljubili Cangkajšku svojo pomoč, toda obenem sta zahtevali njegovo pomoč. Cangkajšek je moral žrtvovati svoje najboljše divizije, da bi zaščitil Angleže v Burmi in svojo dovozno cesto v Burmi. V poznejših fazah so Japonci začeli mleti Cangkajškove divizije po vrsti. Lansko leto so Japonci operirali proti pokrajinam Čekiang in

Kiangsi. Letos so udarili proti pokrajinam Sansi, Honan, Hupeh in Hunan. Cangkajšek se je moral umakniti na vseh teh frontah ob težkih izgubah.

Leta 1937. so bili Kitajci še edini. Pozneje so se razcepili na dva dela. Eden izmed teh delov pod vodstvom Vangčingvaja je priznal vodstvo Japonske v Axiiji. Vangčingvaj kot prijatelj Japoncev, kontrolira sedaj 22 od 20 kitajskih pokrajin. Medtem je postavil Vangčingvaj armado, ki šteje milijon mož. Cangkajšek pa jedva vzdržuje ostanke svojih razbitih divizij. Takšen je položaj na Kitajskem v šestem letu po izbruhu vojne.

Italijansko-romunska solidarnost

Mihail Antonescu je obiskal Italijo

Poslevoedeči ministrski predsednik Romunije Mihail Antonescu, je prispel s svojim odposlanstvom dne 29. junija kot gost italijanske vlade v Italijo. V razgovorih z italijanskimi državniki so v duhu prisrčnosti in odkritosti obravnavali vsa skupna vprašanja Italije in Romunije. Pri tem so ugotovili popolno skladnost italijanskih in romunskih vojnih ciljev ter odločnost, nadaljevati to vojno do končne zmage. Italija in Romunija bosta v smislu te osnovne politične črte še tesneje oblikovali svoje dosedanje odnose, da bi tako zadostili načelom, na katerih je zgrajen pakt Trojnih sil. Tako hoče Romunija in Italija s svojim prispevkom doseči pravičnost vsem evropskim narodom in bodočnost njihovega sodelovanja v miru.

Ministrski predsednik Antonescu se je iz Rima podal v Rocca della Caminate, kjer ga je sprejel italijanski ministrski predsednik Mussolini. V prisotnosti podtajnika za zunanje zadeve, Bastianija, je imel ministrski predsednik Antonescu dolg in prisrčen razgovor z Ducejem. 2. julija je

sprejel prestolonaslednik Umberto ministrskega predsednika Antonescu v Rimu. Dan pozneje pa je sprejel kralj Viktor Emanuel III. Antonescu in njegovo odposlanstvo. Romunski odličniki so bili obenem gostje italijanskega kralja. 3. julija popoldan so zapustili Romuni San Rossore ter se povrnili v Bukarešto.

Laval:

„Evropa je nepremagljiva!“

Francoški ministrski predsednik Pierre Laval je imel te dni govor, ki je bil naslovljen pred vsem na tiste Francoze, ki si še vedno obetajo od Giraud-a in de Gaulle-a rešitev Francije. Pri tem se je Laval povsem svobodno in odločno izjavil glede vojnega položaja in bodočih razvojnih možnosti. Svoje mnenje je Pierre Laval formuliral kakor sledi: »Nemška vojska je nepremagljiva, prav tako nepremagljiva napram armadam, ki bi hotele vdreti, pa je tudi Evropa. Iluzija o nemškem porazu, kakor jo je morda najti v možganih kakraga Francoza, bi vrgla Francijo v smrtno krizo«.

Ako bi se Anglo-Amerikanci izkrcali, — je dejal Laval — bo os sovražni napad onemogočila kar v kali ali pa bo pustila sovražnika, da se vsidra na nekaterih točkah. Končno pa bodo sile osi Angleže in Amerikance prav gotovo vrgle nazaj na obalo ter jih porazile. Ako bi v tej fazi gotovi Francozi zagrešili dejanja, ki bi onemogočila sporazum med Nemčijo in Francijo, bi Francija to vojno dokončno izgubila«.

Moskva proti „kralju Petru“

Nemški listi objavljajo sledeče zanimive informacije iz Budimpešte: Zlom četniških in partizanskih tolp v jugozapadnem Balkanu in nadaljevano uničenje tolpe v Hercegovini in v severni Črni gori, sta močno omajala pozicijo takozvane jugoslovanske emigrantske vlade v Londonu. Ze ob pričetku t. l. je pritiskala Moskva v Londonu v tej smeri, da je treba zastopnike »velebarske smeri«, predvsem »ministrskega predsednika« Slobodana Jovanovića in »vojnega ministra« Dražo Mihajlovića pritisniti ob steno. Moskva je skušala s takim pritiskom ojačiti svoj vpliv. Pri tem je Moskva na zunaj propagirala idejo »federacije med Srbi in Hrvatji«, dejansko pa je zahtevala zase neovirani dohod v Sredozemsko morje preko Jadrana. To zahtevo sta izrazila tako Litvinov kakor tudi Višinski. Kar je Moskva izjavila pozneje v zvezi z to zadevo, ni smatrali niti kot poskus kakega dementiranja. Predvsem je zahtevala Moskva »odstranitev« izdajalskega vojnega ministra Draže Mihajlovića.

Medtem je moral Draža Mihajlović zares zapustiti polje svojega dosedanjega delovanja, toda ne morda na pritisk Moskve, temveč radi uspešne čistilne akcije nemških oboroženih sil v Črni gori. V teku tega razvoja je poskusila Moskva s svojim pritiskom vtihojati v londonsko jugoslovansko emigrantsko vladu svoje zastopnike. Značilno pa je, da se je izsiljevanje Moskve v tej smeri izjalovilo. Prejšnji »ministrski predsednik« prof. Slobodan Jovanović je sicer moral podati ostavko na svoj položaj, pa tudi njegov naslednik Miša Trifunović ni prepuštil boljševiškim emigrantom iz bivše Jugoslavije nobenih bistvenih položajev. Moskva je bila s to novo rešitvijo prav tako nezadovoljna. Da bi manifestirala ves svoj pritisk na jugoslovanske emigrante v Londonu, je zahtevala celo odstranitev »kralja« Petra, ki je — mimogrede povedano — sorodnik angleške kraljevske rodbine.

S svojim stalnim pritiskom na jugoslovansko emigrantsko vladu pa je Moskva po dosedanjih poročilih dosegla ravno nasprotje tistega, kar je propagirala poprej cele tedne. Omeniti je tudi treba, da pritisk Moskve na »Jugoslovane« ni bil nič manjši od pritiska, ki so ga izvajali po Katynu na Sikorskega in na poljsko emigrantsko »vlado«. Jugoslovanska emigrantska »vlada« je dobila spricho moskovskega pritiska lepo predstavlo o tem, kako neki bi izgledalo v Evropi, ako bi zmagali boljševiki. Ze v teoretskih ugibanjih je morala priti do spoznanja, da bi pomenila zmaga Moskve popolno uničenje srbskega naroda in njegove lastne državnosti. Praktično se to spoznanje pač ne bo izpostavilo, vsaj ne do nadaljnjega, ker so voditelji jugoslovanske emigracije, ki so leta 1941. strahopetno zapustili svoj narod, že danes preveč strahopetni, da bi se očitno uprli svojim krušnim očetom v Londonu in v Moskvi.

Volna angorskih kuncev se mora oddajati

Piše Landwirtschaftsrat Tzt. R. Schmidt, Landesbauernschaft Stelermark.

Najbolj dragocena tekstilija je volna angorskih kuncev. Ker je notranjost dlake zračna, jo to prav posebno odlikuje nad ovčjo volno. To omogoča, da držijo tkanine iz angorske volne veliko dalje časa toploto kakor ovčja volna in so tudi bolj tople. Zato je angorska volna danes dragocena surovina, ki jo potrebujemo za oblačila naših letalcev.

Da se zajame vso angorsko volno, se uvede oddaja tudi na Spodnjem Stajerskem. Vsa volna angorskih kuncev se mora oddajati uradu Reichswollverwertung Abteilung Angorakanin, Berlin-Spandau, Ecke Goltzstraße.

Ta urad plača za posamezno navedene kakovostne razrede sledeče cene:

Kakovostni razred I: belo-čista volna brez vsakega tujega telesca itd., nad 6 cm dolga, kg 40 RM. Kakovostni razred II, kakor zgoraj, samo 3 do 6 cm dolga, kg 30 RM. Kakovostni razred

Na drugi strani pa izgubljajo sedaj tudi zadnje privrženke v vrstah lastnega naroda. Ne samo Srbi v Nediljevi Srbiji, tudi Črnogorci so spoznali, da služijo londonske in moskovske parole le interesom sovražnikov Evrope, ne pa interesom srbskega naroda.

III, belo-čist, do 3 cm dolčine x močno zmešano volno, kg 20 RM. Ploč po kvalitati 7 do 15 RM.

Te cene veljajo samo za striženo volno. Za volno, ki je izčesana ali izpuljena, se odtegne 20 odst. To velja tudi za sivo volno.

Razen denarne vrednosti dobi vsak rejec angorskih kuncev pravico za nakup angorske mešane preje. Ta pravica znaša petino vrednosti oddane volne, ki pa v koledarskem letu ne sme prekoračiti vrednosti 150 RM.

Preja se dobavlja v devetih različnih barvah, ki se jo mora plačati. Cena je 50 RM za kg brez ovojnine.

Preja se proda brez punktov Reichskleiderkarte in se mora uporabljati samo za svojce in lastne uslužbenke. Prenos nakupne pravice, prodajanje ali podarjenje preje je prepovedano. Volno je nadalje prepovedano presti doma ali drugod, ker je ravno to bila rakrana v reži angorskih kuncev. Angorsko volno presti ni tako lahko kakor prejo ovčje volne, ker zahteva veliko prakso, da se napravi enakomerno nit. Razen tega je čista preja manj trpežna kakor mešana.

Izdaja mešana preja pomeni za rejce kuncev vzpodbudo, da bi pridelali več volne ter isto oddajali in koristili naši preskrbi tekstilij.

Das Geleit muss hinüber!

Von Kriegsbericht Egon Figlhuber.

PK. 19.30 Uhr. Im Lagezimmer eines Stützpunktes am Schwarzen Meer. Es ist ein Kommen und Gehen. Offiziere im schwarzen Lederzeug, Ordnen mit Fernschreibern und Befehlen. Kartenrollen, die herumgereicht werden, geflüsterte Beratungen. Einige Kommandanten in einer Nische des hohen Zimmers mit der charakteristischen Stuckaturarbeit des kaiserlichen Rußlands. Alles durch Jahrzehnte hindurch verwahrlost und verdreckt.

»Wir müssen mit dem Geleit hinüber... Ich weiß, was Sie sagen wollen, bei dieser Wetterlage, Barometer fällt und fällt, aber es nützt nichts, wir müssen...«

Die Front ruft.

Eine Atempause, die der Flottillenchef einlegt, als wollte er damit das Unabänderliche betonen. Wie abwesend starrt er durch die mit Papierstreifen verklebten Fenster, auf die in heftigen Schauern der Regen prasselt...

»Die Front braucht unsere Ladung... in einer halben Stunde legen wir ab. Dieses Wetter kann noch eine Woche anhalten... was melden die Wetterstationen?«

»Keine Besserung zu erwarten, Herr Kapitän! Einer der jungen Kommandanten aus der Nische gibt die Antwort.

»Es bleibt dabei, wir fahren. Waffen, die hier liegen, sind praktisch für die Front nicht vorhanden, solange sie diese nicht in Händen hat, da können sie ebenso gut...« Heftige Gedanken bleiben unausgesprochen und werden doch verstanden. Ein kurzer Gruß, jemand reicht Koppel und Mütze, für einen kurzen Augenblick öffnet sich die Tür. Ein heftiger Windstoß fegt in das Zimmer, läßt die aufgelegten Pläne, Karten und Befehle durcheinanderfliegen. Während man sich nach dem Chaos bückt, eilt der Flottillenchef zum Hafen. Regenschauer prasseln ihm gegen Gesicht und Brust. Kleine Äste und Blüten schlägt der Sturm im tollen Wirbel um den hart Vorwärtsschreitenden.

»Frühling am Schwarzen Meer... Schönes Wetter, was?«

»Jawohl, Herr Kapitän«, antwortete der Posten, der an der Sperrzone des Hafens steht. An der Pier lächeln die Schiffe, dümpeln auf und nieder. Erfüllt von der Sorge der schweren Verantwortung betritt der Flottillenchef sein Boot. Zur selben Zeit eilen seine Kommandanten dem Hafen zu, wittern wie erfahrene Jäger in den Sturm hinein, poltern kräftige Witze und wünschen sich mit vielsagendem Lächeln eine angenehme Nacht auf der Brücke.

Wie Nußschalen hin- und hergeworfen.

20 Uhr. In Kiellinie verlassen die Einheiten den schützenden Hafen. Formieren sich vor der Mole zum Geleitschutz. Ein frommes Beginnen, wenn die

See spiegelglatt ist. So aber! Die Kommandanten fluchen, leise und beherrscht, die Mannschaft lauter und kräftiger. Bis auf die Brücke kann man es doch nicht hören. Mit vollen Backen singt der Nordost sein grimmiges Lied. Und Wasser von vorne, von achtern, der Seite und oben. Verflucht noch einmal, die Nacht ist nun auch da. Auf den weißen Schaumpferdchen tanzen die drei »Dickens«, bis zu den Ladeluken voll mit Waffen und Munition. Die habens gut, bei der Ladung. Fast unberührt von der See furchen sie mit ihrer schweren Last durch die Nacht. Manchmal scheinen sie Meilen voraus, dann wieder tauchen sie in unmittelbarer Nähe vor den schnellen Begleitfahrzeugen auf. Die »Kleinen« aber! Wie die Nußschalen werden sie hin und her geworfen, und die Rudergänger müssen all ihr Können zeigen, um Kurs zu halten.

22 Uhr. Vor dem Kombüsenluk. Zwei prallen gegeneinander. Der eine will abwärts, der andere an Deck.

»Mensch, mach' die Augen auf...!«

»Was heißt Augen auf, die kannst du genau so gut zumachen, da siehst bestimmt nicht weniger. Oben auf der Brücke haben sie sich festgeschallt. In den Wanten pfeift und orgelt es wie aus tausend Hundekehlen. Wenn das man gut geht...«

»Laß, wir sind schon im andern Wetter gefahren... Biscaya und am Kap...« Für Sekunden taucht das Boot in ein Wellental, daß es restlos von einem Wellenberg eingedeckt wird und die beiden am Kombüsenluk haben ihr Seemannsgarn mit einem kräftigen Schluck besten Salzwassers hinuntergespült.

24 Uhr. Auf der Brücke herrscht grimmiger Humor.

»Höfer, schauen Sie in meiner Kabine nach, wie hoch der Schaden schon angewachsen ist.« Der Angeredete entert durch den Niedergang hinab, und als er das Schott zur Kommandantenkabine öffnet, klingelt es von dort wie in einem Warenhaus voll Weihnachtsschellen.

»Meine schönen Gläser«, murmelt der Kommandant... »Wird die Intendantur sich freuen«, echot der Obersteuermann.

Der Sturm schlägt alles kurz und klein.

2.00 Uhr. Niemand lecht mehr, und auch der grimmigste Humor hat sein Ende gefunden. Auf der Brücke herrscht Hochbetrieb. Eine Gestalt, es ist der Funker, taumelt aus dem Schott, fliegt gegen den Rudergänger und landet unmittelbar vor dem Kommandanten. Keineswegs freiwillig. Emporgehiev von der ungeheuren Gewalt eines Stoßes, das das Boot von vorne empfangen hat.

»FT-Gerät ist ausgefallen. Bekomme keine Verbindung mehr mit den Nachbarbooten.«

Wenige Minuten später kommt ein Mann von vorne und meldet, daß die Schanzverkleidung von der Kanone weggerissen sei. »Ruder unklar«,

wird eine halbe Stunde später gemeldet. Jeder greift mit klammen Händen im Dunkeln in das kalte Naß. Man repariert. Was nicht niert- und Nagelfest ist, geht über Bord. Der Sturm rast weiter. Nur einmal meint der Kommandant: »Dieses Wetter ist der beste Schutz gegen feindliche U-Boote...«

4.00 Uhr. Im Osten graut der Tag. Es graut aber auch den Männern, als der erste fahle Schein wieder Einzelheiten auf dem Schiff erkennen läßt. Ist es überhaupt noch das Boot, das stolz und sauber vor Stunden den Hafen verlassen hat? Ein wirres Durcheinander von Eisengestängen, Holzteilen und Troßen. Wie Blei ist der Himmel und wie flüssiges Metall das Wasser.

5.00 Uhr. Mit dem Tag hat alles seine bestimmte Ordnung wiedergefunden. Die drei »Dickens« sind auch wieder da. Und die »Kleinen«, die wie Wachhunde um das Geleit pirschen. Müde und übermüdet lehnen die Wachen da und dort. Manch eine Freiwache schaut mit einem grünlichen Gesicht aus einem Luk. Es ist keine Schande, nach solch einer Nacht einen grünen Farbanstrich zu tragen. Das wichtigste ist: keiner ist deshalb vom Dienst weggeblieben.

Blitzschnell schlagen die Bewacher zu.

5.10 Uhr. Die Sonne ist aufgegangen. Gelbrot und blaß. Ohne wärmespendende Strahlen steht sie an der Kimm. Ihr Dasein verbreitet nach dieser Nacht schmerzende Heiligkeit. Der Smut bringt heißen Kaffee auf die Brücke. Gierig schlürfen Kommandant, der nicht einen Augenblick von der Brücke gegangen ist, und die Mannschaft das Getränk. Dann löst der Obersteuermann den Kommandanten ab, der sich eine Stunde aufs Ohr legen will. Er hat sich noch nicht richtig ausgestreckt, da jagt ihn das Krachen von Schüssen nach oben.

5.20 Uhr. Mit AK rasen die Bewacher auf eine Stelle im Kielwasser des letzten »Dickens« zu und rollen die Wasserbomben von Deck, daß das Meer wie unter Peitschenhieben aufzagt. Während die Befehle über Deck hallen, erzählt der Obersteuermann zwischendurch, wie plötzlich vom Ausguck und von den anderen Booten ein Sehrohr im Kielwasser der »Dickens« gesichtet worden sei. Kurze Zeit auch noch eines an Steuerbords. Die U-Boote der Sowjets lagen auf der Lauer. Haben wohl spitz gekriegt, daß der Geleitzug hier durch muß. Liessen die »Dickens« über sich wegrutschen, um sie von hinten zu torpedieren. Von einem der »Dickens« schloßen sie mit einer 7.5 Kanone immer wieder nach einer bestimmten Stelle. Von Behaglichkeit können die Besatzungen der getauchten feindlichen U-Boote bestimmt nicht sprechen. Das Meer ist ringsum ein kochender Kessel. Immer neue Wasserbomben gehen zu Wasser und erschüttern mit ihren dumpfen Detonationen ihre Umgebung. Weiter ostwärts zieht der Geleitzug...

Das Geleit sicher am Ziel.

6.10 Uhr. Zerschossene Forts, gesprengte Hafenanlagen, schwarze Mäuler schwerer Küstenbatterien tauchen auf. Das Ziel ist erreicht. Hunderte von Gefangenen warten an der Pier. Über dem Hafen kreisen pfeilschnelle Jäger. Schreiben ihre tollen Kurven mit zarten Kondensstreifen in den Himmel.

6.40 Uhr. Die Schiffe haben festgemacht. Schon kreischen Winden, poltern schwere Fässer, schleifen Munitionskisten. Auf der Brücke stehen der Flottillenchef, die Kommandanten und der Ausladeoffizier.

»Wir sind ja so froh, daß Sie noch zur rechten Zeit gekommen sind. Sie brauchen nichts zu erzählen, ich weiß Bescheid, was das heute für eine Nacht war, und mit einem Lächeln, »den Schiffen sieht man die Überfahrt auch an.« Entschuldigen Sie mich bitte, aber ich muß trachten, daß die Waffen nach vorne kommen, denn Waffen die hier herumliegen, sind praktisch nicht vorhanden, erst wenn sie an der Front sind.« Für Augenblick erstet vor den Kommandanten das Lagezimmer und die Ausführungen ihres Flottillenchefts... Es sind fast dieselben Worte, die er gesprochen hat. Vor ihnen erstet aber auch das Bild der Männer in den Gräben, wie ihre Augen aufleuchten, wenn es Munition und neue Waffen gibt. Vor dieser Freude verstaubt die vergangene stürmische Nacht und der morgendliche Angriff der feindlichen U-Boote. Zurück bleibt der graue Musketier mit seinen strahlenden Augen.

Mladina je moč in bodočnost Velike Nemčije

Gauleiter pri zaključku sportnih prireditev mladinske organizacije HJ

Aufnahme: Weissensteiner

Leichtathletikvorführungen BDM/JM auf dem Reichsbahnsportplatz

Modellflugwettkämpfe HJ/DJ auf dem Flughafen Thesen

Minulo soboto je v Marburg-u glasba Gebietsmusikzug priredila za udeležence letnih sportnih iger proslavni večer, ki se ga je udeležil tudi Bundesführer Steindl. Pri tem je na stotine prebivalstva zaokrožilo okrašen Sophienplatz ter pozorno sledilo glasbenemu dotikanju nemške zgodovine Koračnice in izgovorjene besede so se združile v enoto ter ustvarile sliko nemškega funaštva iz vseh stoletij do današnje vojne. Ključ govornika, da je Reich ponovno vstal ter istočasen pojav neke korakajoče kolone pri sviranju godbe, je bil najmočnejši vtis te večerne prireditve. Zaključek je tvorilo petje pesmi o pohodu proti Angliji.

V nedeljo zjutraj je bila jutranja proslava za udeležence moških in ženskih tekem, na kateri je tvoril govor Hauptbannführer-ja Skerbisch-a glavno točko. V povezanosti z večerno prireditvijo glasbe, je pozval mladino, da naj stremi za čistimi vzgledi v nemški zgodovini, ki so bili vedno pripravljeni za zadnjo vpostavo. »Lahko ste ponosni in srečni, da živite v času, ko je enotnost Reich-a postala stvarnost.« Kot zaobljuba zvestega

razil željo, da bi njegovo mladino naj zopet enkrat videl Führer, kakor jo je danes videl on. Nato se je obrnil k zmagovalcem in zmagovalkam, ter dejal: »Zavedati se morate, da so velike storitve le tedaj pomembne, če dajo povod za povečanje in širjenje splošnega delovanja. Kot nosilec najvišjega dostojanstva v Gau-u vam povem, da smo ponosni na vas, ampak le tedaj, če vse vaše storitve neumorno dvigujete in to ne samo na sportnem področju, temveč v vseh službah in tudi v poklicnem ustvarjanju kot vzor vaše enotnosti.«

Gauleiter se je nato zahvalil Bundesführer-ju Steindl-u in Bundesjugendführer-ju Schilcher-ju za obnovitveno delovanje na Spodnjem Stajerskem. Pri tem je naglasil, da je ta sportna veselica dokazala, kako je mladina stare in Spodnje Stajerske zrastle v enoto.

Nato je Gauleiter spregovoril še mladini ter ji predložil veličino odgovornosti, ki jo bo morala v bodoče nositi za bodočnost Reich-a. Od vas je odvisno, tako je dejal Gauleiter, ali bodo žrtve sedanje vojne imele kakšen smisel, ali pa

jih prinašamo zastoj. Spoznajte iz tega, kaj morate iz vas samih storiti. Ena izmed poti, po kateri mora korakati naša mladina, da bo vsem svojim nalogam dosegla, je sportno udejstvovanje, ki predstavlja visoko šolo vzgoje značajev. Gauleiter je svoja izvajanja zaključil, rekoč, da mu je znano, da se lahko zanese na mladino na jugovzhodu Reich-a, ker ve, da stoji na svojih mestih, da se bori in bojuje z močjo, ki je potrebna za prevzem tako velike dedščine.

Z navdušenim pozdravljanjem in počaščenjem Führer-ja in petjem himne se je sportne prireditve zaključilo. Zaključno točko 5. letnih sportnih tekem odredov Hitler-Jugend je tvorila bakljada Gebietsmusikzug-a.

Ovčja volna je podvržena oddaji

Piše Landwirtschaftsrat Tzt. R. Schmidt, Landesbauernschaft Steiermark.

Naša oborožena sila potrebuje orožje, municijo in hrano, potrebna so ji pa tudi oblačila. Naloga in dolžnost domovine je, preskrbeti potrebne tekstilije, da bodo naši vojaki lahko kljubovali vsem vremenskim nevoljam.

Zato je čisto naravno in dolžnost vseh ovčerejcev, da se posvetijo tem nalogam. Uvedba oddaje ovčje volne pomeni prav za prav utrditev dolžnosti, ki je že od davno obstojala. Sedaj je jasno in znano, kaj sme od volne ovčerejec obdržati in kaj mora oddati.

Šef civilne uprave je na Spodnjem Stajerskem uvedel vse predpise, ki so v tej zadevi v veljavi na področju ostalega dela Gau-a Steiermark ter sledijo v nastopnem najglavnejša določila.

Ovčerejci, ki redijo manj kakor 25 ovac nad in pod enim letom, morajo od vsake ovce, ne oziročaj se na spol, oddati 1.50 kg neoprane ali pa 1 kg na hrbtu oprane volne na oddajališču, ki se bo v časopisu objavilo.

Ostalo volno od ovac izpod enega leta ter volno mladih ovac lahko ovčerejec obdrži v svoji hiši v svrhu predelave doma ali drugod.

Vsi ovčerejci z zgoraj navedenim stanjem ovac dobijo po oddaji od pristojnih prehranjevalnih uradov odlok, da so upravičeni oddati volno v predelavo.

Volna, oziroma iz iste izdelana oblačila, je določena samo za družino ovčerejca. Oddaja za denar ali zastoj drugim je prepovedana in se kaznuje.

Z ureditvijo se mora voditi račun, da je potreba planinskega prebivalstva po oblekah večja. Radi tega je pričakovati, da bo izpolnitev oddajalnih predpisov še točnejša.

Kdor ima 25 in še več ovac, mora vso volno, torej tudi od mladih ovac izpod enega leta oddajati pri najbližjem oddajališču. Količine nad 100 kg je pošiljati neposredno na naslov Reichswollverwertung, Abteilung Süd-Neu-Ulm, Fingergasse. Torej se ne sme nikakšne volne obdržati v svrhu predelovanja ter odtegniti oddaji.

Taki ovčerejci dobijo za 1 do 4 kg neoprane volne, oziroma za 0.5 do 2 kg na hrbtu oprane volne pravico za nakup pletilne preje v vrednosti 3 RM. Za vsako nadaljnjo postavko od 4 kg neoprane ali 2 kg na hrbtu oprane pa nabavno pravico za 0.50 RM pletilne preje.

Pletilna volna se bo dobavljala v sivi ali beli barvi po oddajalnih in zbiralnih postajah.

Merodajno za oddajo je stanje ovac po zadnjem štetju fivali junija 1943.

Kdor je ta dan imel samo mlade ovce, mu v letu 1943/44. ne bo treba oddajati volne. To velja tudi za tiste, ki so si nabavili stare ovce po tem času. Tudi ti bodo dolžni volno oddajati šele v oddajnem letu 1944/45.

Pri planinskih ovcah, ki jih redijo na Spodnjem Stajerskem, to so pasme Seeländer, Salzbacher in Steiner, se oddajni zahtevi lahko ugodi. Obveznost oddaje ne predstavlja samo kritje neobhodnih potreb oborožene sile, temveč daje hkrati vzpodbudo za dvig produkcije. Čim več volne se pridela, tem več koristi ima od tega kmet. Z nabavo dobrih ovnov in ovac se lahko doseže večje storitve.

Zatemnitev od 22. do 4. ure

Spodnještajerska mladina na počitku v Ennstal-u

Vodja oddelka za tisk v osrednjem vodstvu organizacije Steirischer Heimatbund, Norbert Jeglitsch, je obiskal spodnještajerske fante, ki se nahajajo v Weissenbach v Ennstal-u na oddihu ter je o svojih vtisih objavil sledeče:

»V Schlading-u prav zgodaj vstajati je prav poseben užitek. Človeka kar dvigne iz postelje, kakor hitro se pokažejo prvi sončni žarki preko gor. Zato smo se v zgodnjih jutranjih urah podali na pot proti Weissenbach-u, kjer se trenutno nahaja spodnještajerska mladina na oddihu. Pot nas vodi po lepih sončnatih travnikih, mimo bogatih njiv, na katerih se v jutranjem vetru zibajo bilke dozorevajočih rastlin, na travnikih posena trava pa širi prijeten vonj. Skrjančki se dvigujejo v zrak, pozdravljajoč vrh Dachstein. Pri tem smo morali korekati tiho, da nismo s kakšno besedo motili valujoč tok reke Enns, ki jo obdajajo številne cvetlice, da lažje odnaša pozdrave te lepe dežele v daljne kraje. To je čar planinskih krajev. Reka teče mimo lepih kmečkih

hiš, iz katerih oken nas pozdravljajo lepe cvetlice in kmalu zagledamo pred nami Weissenbach priključen gorodom in hribom. Med kmečkimi hišami stoji Kinderlandverschickungslager, to je taborišče za pošiljanje otrok na oddih, in že od daleč nas pozdravlja zastava mladinske organizacije Deutsche Jugend.

Ko smo prestopili dvorišče, so bili fantje ravno pri drugem zajtrku. Sedeli so pred lepo hišo na lepem travniku ter zadovoljno uživali namazan kruh. Komaj pa najdejo za zajutrek pravi čas, saj jih vabi voda, paša in hlev pri sosedih. Te fante se povsod najde. Za mnoge je kmetija v Ennstal-u nekaj novega. Zato pač hočejo izkoristiti priložnost, da vidijo čim več.

Kmetje imajo veselje z našimi fanti ter jim razlagajo in kažejo vse, kar jih zanima. Z veseljem si ogledujejo vzorne hleve in še rajše jahajo na lepih konjih. V veseljem dirindaju hitro mine čas in predno smo se prav zavedli, je bila ura dvanajst. Tedaj so vsi fantje hiteli v svoje prostore, da se vse očisti in pripravi, ker za kosilo mora biti vse v najboljšem redu. Skrbno oko voditelja taborišča vidi vse. Je to mož iz Gottschee-ja. Ampak točni so vsi in tudi lačni so. Končno so za to tu, da se popravijo. Takoj po miznem izreku se začne obedovati in krožniki so kmalu prazni, nakar jim sledijo drugi in povrh še močnata. Prav radi bi se bili z našimi fanti med kosilom pogovarjali, kar pa nismo mogli, da jih ne bi motili. Morali smo to preložiti za poznejši čas. Tempo, ki smo ga pri vsem tem opazili, je najbolje spričevalo za gospodinjstvo. Ona je pa tudi ponosna na svoje kuharsko umetnost in tudi na fante, ki se ji z malimi uslugami radi oddoljujejo.

Pa tudi tu ne manjka dnevnega reda. Začne se z apelo v sobi, ki se mu priključijo razobešane zastave. Nato sledi zajutrek, šolanje in zopet malica. Temu sledijo redne vaje in pozneje kosilo. Črna točka dnevnega reda je pa leganje v postelje. Človek bi mislil, da fante po kosilu radi počivajo, kar bi bilo za oddih važno, ampak mladina ne misli na to. Treba je mnogokrat poseči vmes, da nastane po sobah mir. Po počitku je svobodno zanimanje, nato sledi zopet malica, sport in igra. Kar se hrane tiče sploh ne pridejo

fantje od mize. Fantje morajo pridobiti na teži, tudi ako ne bi hoteli.

Zato se ni čuditi, če se fantom tam zelo dopade in se že prvi dan jezijo, da bo tega kmalu konec. Po snemanju zastave je domači večer. Sele sedaj smo dobili priložnost za razgovor z našimi rojaki. Sedeli smo okrog velike mize z voditeljem taborišča na čelu, ki je fantom razlagal o vojni in vojnih junastvih naših vojakov.

Fantje pripovedujejo o vsem iz svojih delavnic, o svojih načrtih za bodočnost in z veseljem se je dalo ugotoviti, da bo marsikateri nekoč še prav dober rokodelc. Nekateri so že pregledani za Reichsarbeitsdienst in komaj čakajo, da se jih pokliče. Iz srca radi bi izpolnjevali dolžnosti, ki jih zahteva Reichsarbeitsdienst ter istemu sledeča vojaška služba. Tudi tu so mladeniči sestavljeni iz vseh plasti in poklicev. Tako smo našli kijačvničarskega vajenca Johann-a Doberscheke-a in Drauweiler-ja pri Marburg-u, trgovskega vajenca Vinzenz-a Kontachnik-a iz Windischfeistritz-a, sina poštnega uradnika in mizarskega vajenca Franz-gesche-a iz Pragerhof-a in mnoge drugih. Vsi skupaj živijo v ozkem in vzornem tovarštvu, ki bo našlo tudi pozneje svoj izraz. Pozneje se bodo veselo spominjali časa, ko so kot mladi fantje v štajerskih gorah prvič skupno zbirali nove moči za delo.

Fante najbolj zanima, koliko je že ta ali oni pridobil na telesni teži. Tu lahko povemo, da so nekateri v osmih dneh pridobili povprečno po kg in pol. To je lep uspeh z ozirom na tekanje, kar se pri fantih težko prepreči. Končno imajo fante tudi radi nekoliko svobode. Vsak rad napravi izlet k bližnjim planinskim jezerom ali pa kam drugam.

Tako mine večer v veselju in prijetnem razpoloženju. Pesmi poslušamo in sicer v veliki tihini. Kmetje, ki so prišli k Ortsgruppenleiter-ju »na kratek obisk«, prav radi poslušajo petje naših fantov. Nikakor ne morejo razumeti, da ta mladina še pred par leti ni znala niti ene nemške pesmi.

Mladina je že v posteljah, mi pa še dalje sedimo v prijetnem kotičku Ortsgruppenleiter-ja ter se pogovarjamo v pozno noč. Gospodinja pa sedi pri knjigi o prehranjevanju taborišča ter sestavlja jedilni list za sledeči dan.

Nemčija podpira nadarjene ljudi

Kakor že danes v mnogih državah, je nekoč tudi v Nemčiji edino zrelostno spričevalo ali maturo omogočila vpis na visoke šole. To je bilo mogoče edino otrokom premožnih krogov. Da ti niso bili vedno najbolj nadarjeni, je razumljivo, ker naravna nadarjenost ne izvira iz premoženja. Življenje nekoč in še tudi danes nam dokazuje, kako se po javnih in zasebnih službah in položajih najde ljudi, ki so izredno sposobni, akoravno jim ni bilo omogočeno doseči akademске poklice. Gre za otroke staršev, ki iz gmotnih razlogov niso mogli študirati. Na drugi strani pa ne manjka po svetu absolutov visokih šol, ki zavzemajo najvažnejše poklice, kar so jih omogočile diplome univerz po zaslugah ugodnih premoženjskih razmer njihovih voditeljev, ne da bi se o njih lahko reklo, da so talentirani. Da popisan sistem izbiranja ljudi za najvišje poklice ni na višini, je najbolje uvidel nacionalsocializem, ki stoji na stališču, da se zmožnemu in sposobnemu človeku mora pripraviti in olajšati pot do najvišje izobrazbe in najvišjih položajev, ne da bi se pri tem oziralo na njegovo premoženjsko stanje.

Prvi korak na tem področju se je storil v Nemčiji že z uvedbo takozvanih izkušnje o nadarjenosti, ki naj moškim in ženskam, ki nimajo zrelostnega spričevala in so v poklicu ali v strošnem poklicu pokazali izredne sposobnosti, omogoči posebne študije. Pri tem ni mišljeno, da bi se jim na neki način olajšalo priti do zrelostnega spričevala, temveč, da bi se kot izrednim poznavalcem kake stroke omogočilo naknadno znanstveno šolanje, ki naj jim v njihovem in v interesu skupnosti nudi zaposlitev na višjem in važnejšem položaju.

Za take izredne študije izbirajo ljudi med 25. in 40. letom. Predloge morajo priporočati osebnosti, ki poznajo dotično stroko. To so v prvi vrsti profesorji in predavatelji visokih šol, ki lahko presodijo nadarjenost takih ljudi. Ponudniki se podvržejo strokovnemu izpitu, hkrati pa

tudi izkušnji o splošni izobrazbi. Če položi ponudnik to izkušnjo, se mu omogoči pot v željeno stroko. Gospodariko ga podpre takozvani Reichsstudentenwerk, če in v kolikor je podpore potreben.

Glasom poročil, ki so jih objavili razni gospodarski listi, se je v Nemčiji leta 1942. prijavilo 215 ponudnikov za izpit o nadarjenosti. Med temi je bilo 71 frontnih bojevnikov. Od teh je 128 prosilcev položilo izkušnjo, med njimi 35 vojakov. Od 133 moških in 82 ženskih kandidatov so sprejeli 78 moških in 48 žensk. Na prvem mestu je šlo za študij medicine. Temu je sledilo pravo, narodno gospodarstvo. Filozofija in inženjerska veda. Poklici kandidatov so jasno označevali želje in cilje. Bolniške sestre, zdravniški-lajski ter medicinsko-tehniške pomočnice so hotele v zdravniške poklice, nameščeni in uradniki pa v pravne. Tehniki so si zaželeli inženjerske diplome.

Nemčija pozna seveda še več možnosti, ki nadarjenim ljudem omogočajo študiranje. Tu ni mišljena šolska mladina, kjer se nadarjenim nčnem olajšuje in pripravlja pot navzgor. Predvsem se je za udeležence vojne do 25. leta starosti osiguralo možnost polaganja zaključnega izpita. To vojno maturo lahko, polagajo tudi starejši ponudniki. Pa tudi učencem raznih strokovnih šol je omogočeno polaganje zrelostnega izpita, ki jim omogoča visokošolski študij gospodarskih, kmetijskih, gozdarskih, vrtnarskih, pivovarstvenih, žganjekuharskih, rudarskih in tehniških ved.

Langemarck-Studium der Reichsstudentenführung, o katerem smo že svoečasno v našem listu spregovorili, je tudi pot, ki vodi do koristne vigoje. Pri tem študiju je izbira kandidatov in predštudij strogo politične narave. Predštudij se vrši v posebnih taboriščih v takozvanih tovarštvih in traja leto in pol. Temu sledi priprava za maturo in visokošolski študij. Tega študija, ki jim omogoča doseganje zaželenih ciljev se najbolj poslužujejo dopustniki iz front in vojni poškodovanci.

IZREK TEDNA

Plemenitaši nemškega naroda

Reichspropagandaminister dr. Joseph Goebbels je zapisal: »Der ist ein Edelmann, der sich tapfer zur Nation bekannt und sein ganzes Sinnen, Trachten, Denken und Handeln dem Wohl des Volkes einordnet.«

Po naše se to pravi, da je plemenitaš tisti, ki se hrabro priznava k svojemu narodu ter vse svoje misli, dejanja, plemenito mišljenje, trud in udeleževanje usmeri v dobrobit naroda.

Nekdaj smo pri nas poznali plemenitaše po rodu, kakor jih še danes posebno v Angliji ne priznajo. Sin ali hčerka plemiča sta plemenita, ker so bili roditelji plemenitaši. Goebbels, ki ga ves svet pozna kot odličnega govornika in pisca, pravcatega mojstra propagande in prvovrstnega politika, ima kot voditelj nacionalsocializma o plemstvu nekoliko drugačno mnenje. Po njegovem je plemič in plemenit le tisti, ki živi tako, kakor ga je popisal s par besedami v mislih, ki so vzete za pričujoči izrek tedna.

V Goebbels-ovih očeh so plemiči v prvi vrsti hrabro k svojemu narodu se priznavajoči ljudje. To so tisti, ki se zavedajo svoje narodnosti in so pogumali dovolj, to vedno in povsod odločno izpovedati, pokazati in braniti. Taki rodoljubi morajo vse svoje misli, vse svoje hotenja, vse svoje želje in vsa svoja dejanja prilagodovati, uravnjavati in spravljati v sklad s koristmi svojega naroda.

V nacionalsocialističnih vrstah najdemo v osebi Adolf Hitler-ja na prvem mestu tisto osebnost, ki je vedno živeča in živi tudi danes stoodstojno po načelih, ki jih je Goebbels označil za plemenita. Če je kdo res vedno in povsod ter na celi črti in pri vsaki priložnosti imel samo narod pred očmi ter delal oziroma dela samo to, kar naj koristi narodu, je bil to Führer. Tudi, če njegovim idealnim sodelavcem, ki so danes na visokih vodilnih položajih ni manjkalo silničnih plemenitih značajnih potez, ki so jim bile deloma prirojene, so s jih pa pridobili iz Führer-jevih vzgledov, ga v tem ni nobeden niti iz daleka dosegel. Zgodovina ne bi nikdar našla človeka in voditelja ljudstva, ki je bil kedajkoli tako izrazit in velik ljubitelj svojega naroda ali nacionalist kakor je Adolf Hitler. Lahko se reče, da ta ljubitelj svojega naroda ne pozna migljaja ali misli, ki ne bi imele namen, koristiti nemškemu narodu. Vse, kar je kot javni delavec počenjal, potrjuje in dokazuje to trditev.

Ker vzgledi vlečejo in vabijo, ni čuda, da tako močna in velika osebnost, kakor je naš Führer, najde mnogo posnemalcev in učencev. Po vzoru, ki ga nacionalsocialistični Nemčiji daje njen Führer, je med nemškim ljudstvom nastalo že veliko značajev, ki se trudijo živeti in delovati po Führer-jevem vzgledu. Mnogo ljudi je nacionalsocializem vzgojil v popolne nacionalsocialiste, ki jih po Goebbels-ovem popisu lahko smatramo plemičem nemškega ljudstva. Mladina, ki raste in se razvija v nacionalsocialistični državni obliki, bo pa od generacije do generacije imela večje število plemenito vzgojenih in plemenito delujočih ljudi, ki bodo tvorili nacionalsocialistično plemstvo nemškega ljudstva.

Scheri-Bilderdienst-Autoflex.

Internationale Konzession Schanghai wieder chinesisch.

Zwischen dem japanischen Botschafter Tani und der chinesischen Nationalregierung wurde ein Abkommen unterzeichnet, das die Rückgabe der Verwaltungsrechte in der internationalen Niederlassung Schanghai an China zum 1. August ohne Gegenleistung vorsieht. Unser Bild zeigt einen Blick auf den Bund, die Hauptstraße der bisherigen internationalen Niederlassung Schanghai.

POLITISCHE BELEZKE

□ Nezdružljivo z egiptovsko ustavo. V egiptovski zbornici je nastala te dni burna debata radi dejstva, da je privolila vlada Nahas paše imenovanju Angleža Mr. Baxter-ja finančnim svetovalcem egiptovske vlade. Na tozadevne napade opozicije je odgovoril finančni minister, da so mednarodne finančne obveznosti egiptovske vlade take narave, da je inozemski svetovalec neobhodno potreben. Govornik opozicije pa je dejal, da je imenovanje angleškega finančnega svetovalca obenem omejitev egiptovske finančne suverenosti, s tem pa tudi suverenosti Egipta. Imenovanje je po mnenju opozicije nezdružljivo z egiptovsko ustavo.

GOSPODARSTVO

Delo in storitve nemških železnic

Delo, ki ga opravljajo nemške železnice, odkar traja vojna, je nekaj tako obsežnega in prostranega, da si to le težko predstavljajo tisti, ki se v to niso poglobili. Koliko vagonov tovora vseh vrst se prevozi noč in dan, koliko ton blaga drda po vseh nemških progah, koliko oseb se za potovanja poslužuje nemških železnic itd., se lahko ugotovi samo s številkami, ki jih vodi statistika železniške uprave.

Železnica je še danes na suhem najbolj valno in potrebno komunikacijsko sredstvo, ki ga sodobna vojna sploh ne bi mogla pogrešati. Nobenemu vozu ni še do danes ni uspelo, da bi na suhem uspešno izpodrinilo železnico. Vlak je transportno sredstvo, ki vozi lahko ob vsakem letnem času in ki je v stanu na vsaki svoji vojni prevoziti največjo količino blaga in najvišje število ljudi. — Železnica je trum, ki se iz dneva v dan bolj izpopolnjuje ter mu na suhem še ni nobeno transportno sredstvo dorastlo. Prevozi na dolge proge so pač najbolj močni po železnici, in ker je železnica tisti prevoznik ljudi in blaga, ki ima največ prometa in ki ga vsak vlak tudi natovori več blaga, kakor katerikoli drugo vozilo, so železniški prevozi tudi najbolj poceni. Saj je kalkulacija za račun prevoza veliko lažja, če gre z vsakim transportom pri enakih stroških ali rešitvah veliko blaga.

Anglosasi poskušajo pri svojih terorističnih bombnih napadih na zapadu bombardirati naše železnice, da bi jih na ta način ohromili. Ker se pa njihovi bombarderji bolj razumejo na uničevanje odprtih mest, ki jih lahko pogodijo iz ogromne višine v temnih nočeh, so naše železnice slej kakor prej pridno in uspešno v službi našega evropskega narodnega in vojnega gospodarstva.

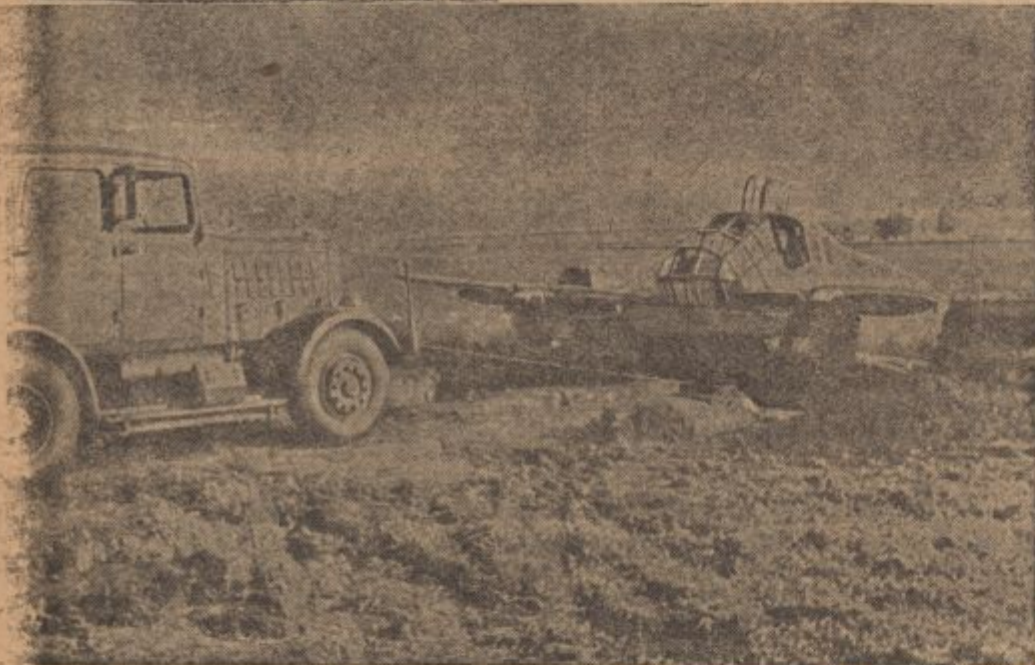
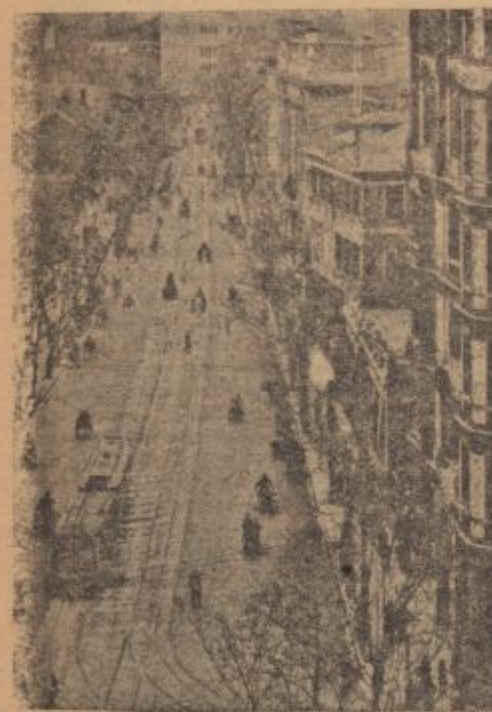
Se ni dolgo, ko je uprava naših železnic podala poslovno poročilo za leto 1942. Po istem so nemške železnice lani veliko storile. V transportnem pogledu pride to do vidnega izraza. Dovo hrane, orožja in municije ter vsega ostalega potrebnega vojnega materiala na fronte, preskrba oboroževalne industrije, prehrana prebivalstva itd., so poglavja, ki veliko govorijo. Da se je celotno železniško omrežje Reich-a in ves aparat lahko najboljšje izrabilo, se je istemu že pomladi leta 1942 priključilo vse železnice zasedenega vzhoda in zahoda ter vodi vse to skupaj naš Reichsverkehrsminister. Trenutno je v obratu 152.000 kilometrov železnic in pod vodstvom nemškega Reichsverkehrsministra. To je omogočilo naravnost velikanse storitve na področju transporta, kar se je posebno pomladi leta 1942. v času vojaških operacij na vzhodu vidno pokazalo. Takrat so naše železnice mnogo trpele in veliko ustvarile.

Bilo bi odveč govoriti o finančnem stanju železnic, ki so tako visoko zaposlene. Tozadevno je položaj zadovoljiv.

V očigled važnosti železnic za vojno vodstvo, je železniška uprava dobila v svoje centralno vodstvo svetovalce in sodelavce stranke, države in gospodarstva, kar je v smislu koncentracije sil jamstvo za uspeh na področju izvajanja transportov. Führer je v ta svet imenoval Reichsministra Speer-a, Reichsleiter-ja Bohrmann-a, Reichsministra Rosenberg-a, Generalfeldmarschall-a Milch-a, Reichsleiter-ja dr. Ley-a, Staatssekretär-ja Backe-a, Staatssekretär-ja Paul-a Körner-ja, Gauleiter-ja Sauckel-a, Generaldirektor-ja Pleiger-ja, Oberbürgermeistera Liebel-a in Direktorja Degenkolp-a.

Z ozirom na ogromne storitve železnic se ne sme pozabiti, da so nemške železnice (Deutsche Reichsbahn) v velikem delu na ramah nemških železničarjev. Nemški železničarji opravljajo v svoji požrtvovalnosti in zvestosti do službe in dela širino Evrope svojo naporno službo, ki zahteva, danes od njih veliko več kakor v mirnih časih. Železničarji so na mnogih progah izpostavljeni tudi vojnemu nevarnostim, ki se jih lahko primerja s frontno službo. Kakor ves nemški narod v vseh svojih poklicih, tako stojijo tudi nemški železničarji za svojimi vojniki na frontah ter z vestnim in zanesljivim izvrševanjem svojih dolžnosti doprinesejo svoj delež v skupne napore za ugoden izid vojne.

V narodno-gospodarskem pogledu so pa nemške državne železnice menda največje podjetje Velika

PK-Kriegsbericht Pincorsally (AM — Sch).

Schlepper ziehen Flugzeuge auf die Startbahn.

Ein schwerer Schlepper zieht die Flugzeuge aus den unterirdischen Boxen, in denen sie vor etwaigen feindlichen Bomben ausreichend geschützt stehen.

NSKK-Kriegsber. Kerner (Alt — Sch).

Munitions-Nachschub.

Kraftwagenkolonnen übernehmen in einem Munitionslager an der Ostfront Granaten für eine Panzerarmee.

Nemčija in Evropa, ki zaposlujejo največ ljudi. Ta obrat je hkrati največji nakupovalec in porabnik premoga in vsega ostalega materiala, kar v gospodarskem pogledu ni podcenjevati. Nemški železnikar uživa še od nekdanjega strokovnega savišja stoječega nalutbenca, nemška železnica pa je vzor organizacije in reda.

GOSPODARSKE VESTI

× Ogrščica je valna oljarica. Iz ogrščice izdelujemo olje. Na strojih, ki so v to svrhu urejeni, se navadno stisne polovica olja, medtem ko je ostanek namenjen za bencinski ekstrakt. Na ta način se to oljarico izrablja do 38 odst. Letošnja letna letov v Reich-u bo iz 20 metercentov, ki rastejo na hektarju, vrgla 7 metercentov olja. Nemčija pa iz ogrščice ne izdeluje samo zamenjalne surovine za margarino, temveč tudi neposredno upotrebljivo maslo pod imenom »Deutsches Lapafette«, ki je našla hitro svoje ljubitelje. Ta maslo se odlikuje po svoji čistosti in trajnosti: ker je z dodatkom čebule, majorane itd., zelo okusna za mazanje na kruh. Ker je ta maslo dobro sadomastilo za svinjsko maslo, se bo produkcija iste v bodoče še dvignila. Prihodnje leto bodo produkcijo ogrščice dvignili še za tretjino dosedanjih pridelkov.

× Krompir namesto sladkorne trstike. Britanska kolonija Mauritius ima težave s prevozom sladkorja, ker primanjkuje ladij. Te občuti tudi prehrana tega otoka, ker ni rednega dovoza živil. Da bi izboljšali prehranjevalno stanje, so začeli opoščati nekdanj zelo dobičkonosne nasade sladkorne trstike ter gojijo vedno več krompirja in koruze. Delajo pa tudi poskuse z gojitvijo črvenca.

× Rekordna produkcija rudnin v Mandžuriji. Po poročilih iz Hsinkinga je mandžursko rudarstvo maja tekočega leta doseglo rekord v svoji produkciji. Pridobivanje železne rude se je namreč mesecu aprila naravnost podvojilo.

× Amerika dobavlja Španiji umetna gnojila. V Španiji, posebno pa na Kanarskih otokih, vlada občutno pomanjkanje umetnih gnojil. Zedinjene države Sev. Amerika so pripravljene Španiji dostaviti umetna gnojila ter pričakujejo na Kanarskih otokih prvo ladjo, ki bo v kratkem prispela iz Filadelfije.

× Švedska produkcija bakra. Ob izbruhu vojne je bila Švedska zelo v stiski radi uvoza bakra, ki je zastal. Leta 1939. je njen uvoz namreč znašal 64.280 ton. To je dalo povod, da so začeli naložiti na povečanje lastne produkcije. Družba Goliden, ki je le v majhnem obsegu pridobivala v svojih revirjih bakreno rudo, je svoje naprave razširila in dvignila produkcijo na 18.000 tonsko letno. K temu dodajajo še odpadke iz star baker, tako, da Švedska izdela kakih 25.000 ton bakra za leto.

× Pridobivanje šote na Finskem je zadovoljivo. Državna komisija za šoto na Finskem poroča o veliki produkciji šote za kurilne svrhe. Radi neke pomladi se je pridobivanje lahko začelo prej in tudi strojni naprav je letos več kakor lani.

× Premogovnik Pernik v Bolgariji poveča produkcijo. Da bi se pravočasno preskrbelo premog za bodočo zimo, je ravnateljstvo državnega rudnika v Perniku odredilo takojšnje pridobivanje premoga iz doslej še nenačetih premogovnih polj. Tozadevna dela so že v teku.

× Španska produkcija kovin. Špansko generalno rudarsko ravnateljstvo je za mesec marec 1943 objavilo sledeče števila o produkciji kovin: baker 25.000 ton, cink 6031 ton, kositer 17,5 ton, mangan 2062 ton, volfram 240,5 ton in svinec 4295 ton. Marca 1942 je pa bilo 13.024 ton bakra, 6057 ton cinka, 17,2 ton kositra, 1272 ton mangana, 67,85 ton volframa in 3248 ton svineca.

× Gojitev oljaric na Finskem. Da se nadoknadi manjkajočo maslo, ki jo je težko uvažati, je Finska letos povečala gojitev oljaric na površini 12 tisoč hektarjev.

× Italija in Madžarska. Med Italijo in Madžarsko so se vršila industrijska pogajanja privatno-gospodarskega značaja.

× Italija preureja svoje traktorje. Da bi prihranili bencin, bodo v Italiji v teku tega leta vse kmetijske traktorje preuredili na metan.

× Druga košnja sene v Bolgariji. Bolgarsko kmetijsko ministrstvo je odredilo dvojno košnjo sene, da bi tako podvojili produkcijo suhe krme.

× Bolgarija za spraviljanje kmetijskih pridelkov. Da bi bolgarsko kmetijstvo v redu spravilo svoje fete, je kmetijski minister ustavil vse dopuste uradnikov kmetijskih ustanov.

Scherl-Bilderdienst-Autoflex (Gerd Baatz, Laur).

Neuer rumänischer Gesandter in Berlin.

Am Montag traf der Königlich rumänische Gesandte in Berlin, John Gheorge, in der Reichshauptstadt ein. Er wurde im Namen des Reichsaussenministers von Ribbentrop von dem stellvertretenden Chef des Protokolls, Legationsrat Ruhe, begrüßt.

□ Draža Mihajlovič je pobegnil. Londonski radio je poročal, da je vodja srbskih tolp Draža Mihajlovič, ko je videl, da so njegove čete v Crni gori po nemških četah obkoljene, pobegnil proti morskimi obali ter se tam vkrcal na neko angleško podmornico, ki ga je spravila na varno. K temu poročilu je dodal Deutsches Nachrichtenbüro sledeča: Beg generala, ki je svoje tolpe pustil na cedilu, je imel za posledico, da so se razpršene skupine tolp predale Nemcem. Hauptmann, kapetan Miha Koprivnik, poveljnik večje skupine, ki se je predala, je izjavil: »Mihajlovič nas je izdal in jo popihal, potem ko nas je spravil v nesrečo. Položili smo orožje, ker v tem brezmiselnem boju ne bomo več dalje krvaveti za tuje interese.«

□ Znan indijski voditelj Subhas Kandra Bose je bil na kongresu voditelj gibanja za neodvisnost Indije v Sonanu (Singapurju) izvoljen predsednikom imenovanega gibanja. Obenem je Subhas Kandra Bose sestavil začasno vlado svobo-

PK-Kriegsbericht Kocherberger (Schl).

Alarm beim Granatwerfer-Trupp.

Der vorgeschobene MG-Posten hat eine verdächtige Bewegung beim Gegner bemerkt, hat Alarm gegeben, und nun besetzen die Männer des Granatwerfertrupps die Stellung.

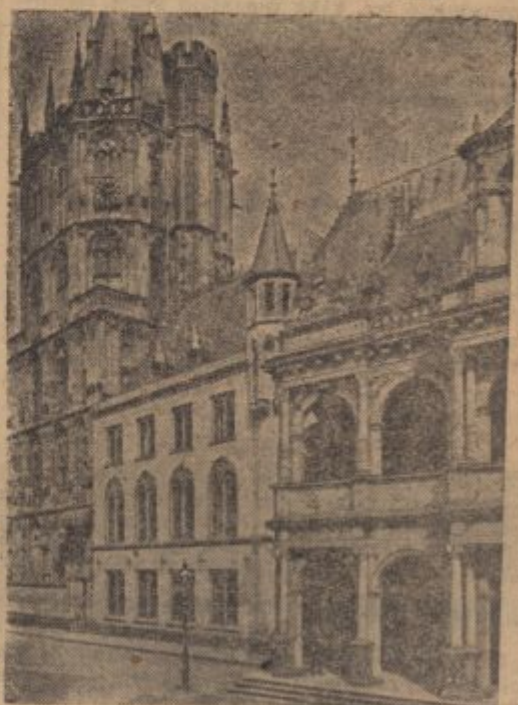
dne Indije. Kongresu Indijcev v Sonanu je poslal japonski ministrski predsednik Tojo svoje brzojavne čestitke. Tojo je obljubil Indijcem vso pomoč Japonske. Ako hoče indijski narod doseči svojo svobodo, mora riskirati tudi svojo kri. Tesno sodelovanje Indije z Japonsko, Nemčijo in Italijo je edina pot, ki vodi v svobodo. Zborovanje Indijcev je pozdravil tudi zunanji minister Mamoru Sigemitsu.

□ Parlament Avstralije razpuščen. Pretekli ponedeljek je avstralska vlada razpustila parlament. Ministrski predsednik Curtin je izjavil, da se bodo volitve vršile 2. avgusta. Novi parlament se bo sestel predvidoma in najkasneje do 17. septembra.

Scherl-Bilderdienst-Autoflex (Staatliche Bildstelle)

Auch das Kölner Rathaus fiel den Bomben der britischen Luftpiraten zum Opfer.

Der schwere Terrorangriff, den die britische Luftwaffe gegen die Wohnviertel der Stadt Köln unternahm, hat nicht nur einem der bedeutendsten Kulturdenkmäler ganz Europas, dem Kölner Dom schwere Schäden zugefügt, sondern auch zahlreiche wertvolle Profanbauten Kölns hart getroffen. — So wurde das herrliche Rathaus der Stadt mit seinem reichen Figureschmuck vollkommen vernichtet. — Unser Bild zeigt das Rathaus vor der Zerstörung.

UMNI KMETOVALEC

Kako se rastline preživljajo?

Če hočemo biti odkritosrčni, moramo priznati, da so naši kmečki ljudje glede na poznanje skrivnosti matere narave po veliki večini docela nevedni. Kmečki človek živi vse življenje sredi žive narave, sredi rastlin in živali ter ima dan za dnem opravka z njimi. Toda, če bi kdo enega ali drugega izmed njih vprašal: Iz česa je rastlina ali žival? Kako in s čim se hrani? Kako živi? Kako se razmnožuje? — bi lahko ugotovil, da kmečki ljudje navadno o vsem tem nimajo nobenih pojmov.

Morda bi kdo dejal: »Saj pa jim tega vedeti tudi treba ni! Če so lahko ljudje tisoč in tisoč letja živeli in kmetovali, ne da bi vedeli na ta vprašanja odgovor, bi menda lahko tudi še sedanjí kmečki rod živel in umrl, ne da bi si belil glave z odgovori na taka vprašanja.«

Ne rečemo, da to ni res. Pač! — kmet, ki se pri svojem kmetovanju zadovoljuje samo z izkušnjami, — svojimi in svojih prednikov ter sosedov —, tak kmečki gospodar zares ne potrebuje znanja o ustroju in življenjskih skrivnostih rastlin in živali.

Ummemu, naprednemu kmetovalcu pa zgolj izkušnje niso dovolj! Kdor hoče v kmetijstvu napredovati, dobivati s svojih polj več pridelkov ter od svoje živine več užitka, — ta mora poznati življenjski ustroj ter notranje presnavljanje rastlinskega in živalskega sveta, posebne zahteve in posebne lastnosti ene ali druge vrste živali ali rastlin.

Kdor kmetuje, ne da bi poznal поблиže ustroj rastlin in živali, je podoben šoferju, ki vozi avto, ne da bi poznal njegov ustroj in način delovanja: dokler gre avto v redu, se tak neuk šofer ne loči od dobrega šoferja; — toda, kadar začne avto nagajati in se ustavljati, tedaj pa tak nevednež niti ne ve, kaj pravzaprav ni v redu, še manj pa seveda, kako bi bilo treba voz popraviti.

Ali, da vzamemo še drugo primero: Kmet, ki ne pozna notranjega ustroja rastlinstva in živalstva, se razlikuje od izobraženega kmetovalca prav tako, kot se razlikuje zdravnik od mazača: Medtem, ko zdravnik ve, kaj to ali ono bolezen povzroča in zakaj prav to in to zdravilo proti dotični bolezni pomaga, dočim bi lahko kako drugo zdravilo v dotičnem primeru škodljivo vplivalo, — medtem zdravi mazač bolnika, ne da bi vedel, kaj mu pravzaprav manjka, poskuša ena in druga zdravila ter zadene včasih pravo, še večkrat pa napačno, in neredko povzroči namesto zdravja — smrt.

V želji, našim ukaželjnim kmečkim čitateljem omogočiti vsaj nekoliko vpogleda v skrivnosti rastlinskega in živalskega življenja, bomo v nekoliko zapovrstnih sestavkih obrazložili najprej o rastlinah, kako se preživljajo, kako so zgrajene, kako živijo in se borijo za obstanek, kako se razmnožujejo ter, kako prenašajo svoje lastnosti na potomstvo. Nato pa nameravamo v podobnem redu opisati življenje živali.

Prepričani smo, da bodo med čitanjem teh razlag spremenili svoje mišljenje vsi, ki menijo, da se vse te stvari praktičnega kmetijskega gospodarstva ne tičejo. O, tičejo se ga, tičejo, pa še kako zelo!

A. Prehrana zelenih rastlin.

Zelene rastline se glede prehrane bistveno ločijo od onih rastlin, ki nimajo zelenih delov. Samo zelene rastline namreč lahko hrano same pripravljajo iz hranilnih snovi, a nezeleni rastline te sposobnosti nimajo ter morajo zato krasti hrano svojim zelenim sosedam, ali pa se htanijo z njihovimi odmrliimi telesi. Za časa kaljenja, to je, dokler ne »ozeleni«, pa se vsaka mlada rastlina preživlja samo z že pripravljeno hrano.

1. Kakšno hrano uživajo zelene rastline?

Hrane, kakršno rastline za svoj obstanek in razvoj potrebujejo, v naravi ni in si jo morajo rastline same pripraviti. V ta namen pa potrebujejo različnih hranilnih snovi. Te snovi dobivajo zelene rastline deloma iz zemlje, deloma iz zraka.

a) Hranilne snovi, ki jih rastline pridobivajo iz zemlje.

O teh hranilnih snoveh smo že ob raznih drugih priložnostih razpravljali, predvsem takrat, ko smo govorili o gnojnenju in gnojilih.

Zato bomo danes samo na kratko ponovili najvažnejše:

V glavnem jemljejo rastline iz zemlje rudniške hranilne snovi, to je, one snovi, ki jih poznamo kot pepel, ako rastlino sežgemo. Rudnine so namreč negorljive. In sicer se najdejo v rastlinskem pepelu predvsem sledeče rudnine: fosfor, kalij, apnenec, v zelo malih množinah tudi še žveplo, magnezij, železo. Važno je vedeti, da rastline ne morejo uporabljati za svojo prehrano teh rudnin v kateri si bodi obliki, marveč samo, ako se nahajajo v zemlji v takih spojinah, kakršne so za rastline užitne. In ker je predvsem fosforja, kalija in apnenca v takih spojinah navadno v zemlji premalo — ker so ga pač rastline, ki teh treh rudniških snovi največ vzamejo iz zemlje, izčrpale iz tal, — moramo rastlinam gnojiti z umetnimi gnojili, ki navedene hranilne rudnine vsebujejo, ako hočemo doseči dobre pridelke.

Še neko hranilno snov jemljejo rastline iz tal, četudi je v rastlinskem pepelu ne najdemo, namreč dušik, o katerem smo tudi že govorili v razpravah o gnojnenju in gnojilih. Tudi dušika je v zemlji skoraj vedno premalo, zato ga moramo zemlji dodajati, bodisi v obliki hlevskega gnoja, gnojnice, komposta itd., ali pa v obliki dušik vsebujočih umetnih gnojil. Nekateri rastline, takozvane metuljnice (fižol, detelje, grašice itd.) pa lahko jemljejo dušik tudi iz razpadajočih ostankov neke vrste zemeljskih glivic, — so torej v tem oziru podobne nezelenim rastlinam.

Končno dobivajo rastline iz zemlje še vodo. Voda služi rastlini v najrazličnejše svrhe, o katerih bomo pozneje več govorili, v tej zvezi omenjamo le, da voda omogoča rastlinam jemanje hrane iz tal sploh, ker lahko rastline sprejemajo samo v vodi raztopljeno in razredčeno hrano. Nadalje omogoča voda prenos iz zemlje pridobljene hrane od korenin do vseh drugih delov rastline. In končno služi voda rastlini v svrhu izdelovanja druge vrste rastlinske hrane, namreč one, ki jo rastlina jemlje iz zraka.

b) Hrana, ki jo rastline jemljejo iz zraka.

Iz zraka pridobivajo zelene rastline pravzaprav samo eno hranilno snov, namreč ogljik, tega pa v prav veliki meri. Saj pa ga tudi obilo potrebujejo. Če namreč rastlina zgori samo na pol, to je, če zogleti, lahko ugotovimo, da je rastlinsko ogródje, — les, listje, stebila, — skoraj čist ogljik in da tvorijo rudniške snovi (apepele) le razmeroma neznamenit odstotek.

Rastline jemljejo ogljik iz zraka v obliki ogljikovega dvokisa, to je plina, ki ga izdihavajo ljudje in živali, pa tudi rastline. Ta plin se tvori tudi pri gnilju, trohnenju, razkrajanju gnoja in humusa, pri gorenju, vrenju itd. Ker je ogljikov dvokis sicer škodljiv vsem živim bitjem, vidimo, kako modro je v naravi vse urejeno: rastline jemljejo iz zraka vprav ogljikov dvokis, ter tako zrak čistijo. In ker po drugi strani rastline pri tem izločajo v zrak kisik, ki je vsem živim bitjem za življenje, to je za dihanje, neobhodno potreben, tako, da se zadušijo, ako ga je v zraku premalo, nam postane še bolj jasno, da so vprav zelene rastline izenačevalci in ohranjevalci ravnotežja med ogljikom in kisikom v ozračju.

2. Naprave rastlin in potrebni pogoji za pridobivanje zemeljske hrane.

S čim rastline hrano iz zemlje pridobivajo, ve vsak otrok. S koreninami. Vendar ve le malo, kateri kmečki ljudi, da so za pridobivanje hrane obne korenine, ki jih vidimo, ako rastlino odkopljemo ali izrujemo, docela nesposobne. Hrana lahko srkajo samo konice najmlajših in najtanjših korenin, ki jim pravimo lasne koreninice. Te drobne koreninice se prerivajo pod zemeljsko površino v vseh smereh. Da pa lahko premagujejo odpor težke in včasih trde zbite zemlje, so opremljene na koncih s trdnimi, koničastimi glavicami, s takozvanimi koreninskimi kapicami, — enako kot okujemo lesene pilote z jekleno konico, da jih lažje zabijemo v trda tla. Te lasne koreninice imajo še nek drug pripomoček: navadno izločajo neko kislino, ki topi rastlinske hranilne snovi in sicer vprav one, ki jih dotična rastlina potrebuje.

Da pa lahko rastlinske lasne koreninice srkajo hrano iz tal, morajo biti dani gotovi predpogoji:

predvsem mora vladati v zemlji neka določena najmanjša toplota, ki je za različne rastline različna. Čim pade toplota v zemlji pod to mero, rastlinske koreninice ne morejo več srkati hrane iz tal: zato rastlina preneha rasti, in tudi listje ji odpade, ker brez zemeljske hrane tudi usvajanje hrane iz zraka ni mogoče. Ta pojav opazimo vsako jesen.

Enako potrebno je za črpanje hrane iz zemlje, da je v tleh dovolj vode, v kateri se hranilne snovi raztapljajo. Če vode ni, stradajo rastline v najbolj pogojeni zemlji in ne morejo rasti, marveč se lahko celo posušijo. Tudi ta pojav smo opazili predvsem letošnjo spomlad, ko gnojila vsled suše dolgo niso prav nič učinkovala.

Končno potrebujejo rastlinske koreninice v zemlji dovolj zraka, da morejo črpati hrano iz nje. Še bolj kot rastlinske koreninice neposredno, pa potrebujejo zrak v zemlji vse one bakterije in glivice, ki takorekoč predpripravljajo v tleh rastlinam hrano. Teh glivic je v tleh brez števil in nešteto vrst. Ker jih sončna svetloba in suša umori, zato se nahajajo predvsem nekoliko globlje v tleh in jim služi zemeljska skorja, kije pri okopavanju rastlin vedno znova spravljana na sonce, kjer se presuši, kot nekaka zaščitna odeja. To povemo zato, da bodo kmetje razumeli, zakaj rastlinam ne morejo koristiti gnojila, dokler se nahajajo na površju zemlje, marveč šele, ko pridejo v zemljo. Istotako naj iz tega kmečki gospodarji uvidijo, da je poletni škodljivci, okopavati in rahljati zemljo globoko, ker s tem povzročajo pogin koristnih bakterij. Poletni okopavane in rahljanje zemlje torej le plitvo!

Opozarjamo še na to, da se pri drevju na primer nahaja največ lasnih korenin vprav pod zunanjim robom drevesne krone, pod takozvanim drevesnim kapom. Zakaj je lahko uganiti: ker se tam nateče od krone v zemljo največ vode, ki raztopi hranilne snovi. Iz tega sledi, da je treba drevju gnojiti predvsem pod drevesno kapjo okoli.

3. Naprave zelenih rastlin za pridobivanje hrane iz zraka in pogoji, ki so v to potrebni.

Ogljik lahko pridobivajo rastline iz zraka same skozi posebne zračne odprtine, ki se nahajajo predvsem na spodnji strani listov, in ki jih imenujemo listne reže. Te listne reže so mali volti prostorčki, opremljeni z nekakimi zaklopkami, ki varkavajo zrak in ga spet iztiskavajo, kot je rastlina odzvela ogljik iz nje.

Važno je, da vemo, da rastlina lahko usvaja ogljik iz zraka samo ob sončni svetlobi ter ob neki določeni najmanjši toploti. Da je to oboje neobhodno potrebno, lahko ugotovimo v vsakem našem življenju: če zapremo zeleno rastlino v temen, četudi toplej prostor, uvene kmalu. Pa tudi, če je sonca še toliko, rastlina ne raste, če je premrzlo — na primer v visokih gorah, ali daleč na severu. Seveda ima vsaka rastlina druge zahteve glede te najmanjše potrebne toplote. Spominimo samo na smreko, ki je tudi pozimi zelena na drugi strani pa na koruso, ki celo poleti porumeni, če je premalo sončno in prehladno, enake rastline, ki so pregosto posejane.

Usvajanje ogljika se vrši v rastlinah torej samo podnevi, in to tembolj živahno, čimveč sončna svetloba ima, če je seveda tudi dovolj toplote in pa dovolj vlage v zemlji na razpolago.

Da rastlina lahko ogljik iz zraka usvaja in ga s pomočjo vode pretvarja v pravo hrano, ji omogoča takozvano listno zelenilo ali klorofil. Četoli živahno se vrši usvajanje ogljika v rastlini, tembolj živozelena je rastlina. In čim slabotnejše vrste osvajanje ogljika, tembolj blede, belkasto-rumenkasta postaja rastlina. Bledozelena, ali cel orumenela rastlina so torej znak, da s premalim usvajanjem ogljika nekaj ni v redu: bodisi manjša rastlinam sončne svetlobe, bodisi toplote, bodisi vode, bodisi hranilnih snovi v tleh.

Listno zelenilo ali klorofil ne služi rastlini v hrano, marveč le omogoča, da rastlina iz zraka usvojenega ogljika ter iz vode (ki vsebuje kisik in vodik, kot vemo), napravi rastlinski sladkor. V zelenih delih rastlin se torej tvori sladkor, ki je podlage in prvotna oblika rastlinske hrane.

Iz sladkorja napravi rastlina pozneje rastlino najrazličnejše sestavine: nekaj ga porabi za takozvano lesovino ali celulozo, iz katere sestoji rastlinsko ogródje (les stebila, slama); deloma ga spremeni v škrob in ga shrani v zrnju (žito), ali pa v korenem gomolju (krompir), nekatere rastline pa zbiraajo sladkor neizpremenjen, bodisi v plodovih (grozdje), bodisi v podzemnih delih (pesa). Nekaj sladkorja pa se spoji z dušikom, katerega so rast-

Kne dobile iz zemlje, v beljakovine, ki se zbirajo predvsem v semenju (zrnje, fižol, peške, jedra itd.), pri nekaterih rastlinah tudi v listih (detelje).

4. Rastlinske priprave in sile, ki omogočajo pridobivanje hrane in nje izmenjavo ter porazdeljevanje po raznih delih rastline.

Od lasnih korenin pa skozi deblo ali steblo do konca najmlajših odgankov je vsaka rastlina razdeljena na dva dela: v notranji, po katerem se pretakajo v vodi raztopljene hranilne snovi, ki so jih koreninice načrpale iz tal, navzgor proti vrhu rastline, ter v zunanji del, po katerem se pretaka iz zraka in vode v listih stvorjeni sladkor navzdol h koreninam. Notranjemu delu pravimo lesni, zunanjemu pa listni del rastlin. Pri večletnih rastlinah se nahaja med obema deloma »rastno staničje« ali kambij, ki ga je posebno pri cepljenju drevja treba upoštevati: cepič se namreč vrse samo, ako ga vložimo tako, da pride rastne staničje ali kambij cepiča na kambij podlage.

Ce listni del s silo ločimo od lesnega, na primer, če smrekovo deblo obelimo, se rastne staničje, ki vsebuje največ raztopljene hrane, raztrga in hrana se razlije. Zato opazujemo mokroto na debelu, če ga obelimo. Če drevesu olupimo pas kože okoli in okoli, se posuši, ker se sok ne more več pretakati iz listov v korenine.

Veliko vlogo pri usvajanju hrane ter pri nje prenašanju iz enega dela rastline v druge dele, igra po toploti povzročene izparivanje vode. Vsled toplote namreč voda iz listov izhlapeva in sicer tem hitreje, čim večji so listi, čimveč jih ima rastlina in čimbolj nežni so. Radi izhlapevanja nastane v listnih staničjih nekaj prazen prostor (vakuum). In ker tišči tako zrak, kakor voda vedno v prazne prostore, nastane v rastlini v lesnem delu pritisk od spodaj navzgor. Radi tega pritiska se začnejo pretakati hranilne snovi iz korenin po debelu v listje. Istočasno pa nastane v lasnih korenincah prazen prostor, kar povzroči, da zunanji zrak stisne skozi stene lasnih korenin v korenine. In ker korenine, kakor tudi debela oziroma stebela neprestano rastejo, to je, tvorijo se na zunanji strani in na koncih korenin in vršičkov nove stanice, zato teče tudi vedno nova hrana iz listov navzdol v te nove stanice ter jih napolnjuje. Če n. pr. žito poleže, se stebela prelomijo, pretakanje hrane zastane — zato vidimo, da daje poleženo žito slabše pridelke.

Seveda je vse to veliko bolj zamotano, kot smo mi popisali, vendar naj to vsaj za silo omogoča razumevanje načina, kako rastline hrano pridobivajo in kako se ista pretaka po njih.

Pet tisoč lantov mladinske organizacije Deutsche Jugend bo taborilo pri Pragerhol-u

Na lepem prostornem travniku blizu Pragerhof-a bomo zopet v kratkem času videli lepe bele šotore mladinske organizacije Deutsche Jugend, raz visokih jamborov bodo pa rdeče-belo-rdeče zastave pozdravljale in poročale, da se nahajajo tam fantje iz vse Spodnje Štajerske, kjer bodo v desetdnevnem ozkem tovarištvu zbirali novo voljo za delo, nove doživljaje in novo znanje.

Oba taborenja mladine, bosta vsakemu pimpfu predstavljala višek dogodkov. Razen rednih vaj, petja, sporta in šolanja bodo igre na zemljišču ter prepiri ali razpori med pimpfi v ospredju. To bo najlepša preizkušnja srčnosti, vztrajnosti in svežine 10 do 14 letnih dečkov.

V taborišču mladinske organizacije Deutsche

Jugend med 27. julijem in 5. avgustom bo bolj strumno. Te fante se bo smatralo za najmlajše vojake in bodo morali tudi take naloge izvrševati. Usposobljenje v vojaških vedah, sportne igre na ozemlju, stralske vaje, predvojaško izobraževanje ter podelitev znakov Hitler Jugend bo izpolnilo večino časa. Pri tem se seveda ne bo pozabilo na petje in na prost čas.

Kot gostov se bo obeh taborenj udeležilo 1500 fantov in pimpfov iz Gau-a Steiermark, kar bo povezanost mladine Spodnje Štajerske z mladino ostalega Gau-a še poglobilo.

Taborenje bo vodil sam Bundesjugendführer Schilcher z voditelji mladinske organizacije Deutsche Jugend.

5. »Muhe«, »lišpavost« in »preobjedenost« rastlin glede hrane.

Kakor pri ljudeh, lahko opazujemo tudi pri živalih, da imajo nekatere izmed njih glede hrane svoje posebne zahteve ali »muhe«. Vemo, da nekatere rastline uspevajo le v vlažnih tleh, ali celo le v vodi, druge spet samo v suhih; nekatere zahtevajo kislota, druga takih ne prenašajo; nekatere rastline hočejo težko, druge lahko zemljo; nekaterim moramo gnojiti bolj s fosfornimi, drugim s kalijevimi, tretjim z dušičnimi gnojili. Takih »muh«, ki bi jim lahko rekli »lišpavost«, bi pri rastlinah lahko še več našli. Vse pa imajo en in isti vzrok in namen: na ta način je vsaki rastlini določen njen naravni prostor in obenem preskrbljeno, da rastejo rastline povsod, v vsaki zemlji in v vsaki legi — kar je pač običajno vreden moder ukrep Stvarnika.

Se na nekaj opozorimo: Mnoge rastline ne uspevajo, če bi jih sadili ali sejali stalno na eno in isto mesto. To si razlagamo tako, da dotična rastlina zemljo na getovih hranilnih snoveh preveč izčrpa; nekateri so pa mnenja, da si rastlina s kislinami, ki jih izloča, sama zemljo zastrupi, tako, da ne more več na tem mestu uspevati, medtem, ko drugovrstnim rastlinam te kisline ne škodujejo. Naj bo tako ali tako, spet je namen jasen: da se lahko hranilne snovi vseh vrst v zemlji izkoristijo, v kolikor ne po eni, pa po drugi vrsti rastlin. Kajti, za deteljami uspeva izvrstno žito, za žitom repa, za jablanami češplje, za vinogradom lucerna itd. Vprav ta lastnost rastlin je torej vzrok, da mora kmet z rastlinami kolobariti in s tem svojo zemljo umno izkoriščati.

O prehrani nezelenih in kalečih rastlin pa prihodnjik.

MALE VESTI

* Spodnještajerci bodo pomagali spraviti žetev. Prihodnje tedne in mesece bo kmečko ljudstvo zopet imelo ogromno in važno delo. Stojimo pred žetvijo, ki se je deloma že začela. Kmalu bo žetev zimskega ječmena, kateri sledi žetev rži. Eno delo bo priganjalo drugo in to letos, ko je iz raznih vzrokov važno, da pride žetev čimprej in skrbno pod streho. Napačno bi bilo računati na kakšne rekordne pridelke. Končno nam take iluzije niso niti potrebne. Glavno je, da imamo žetev, s katero lahko računamo kot trdno podlago naše prehrane. Ugodna razlika med letošnjo zimo in med l. 1941/42., ko nam je pozeblo 2.5 milijonov hektarjev, je naša prednost. Če smo takrat vse uničene posevke lahko ponovno obdelali, nam ne bo težko spraviti tudi letošnjo žetev. Potrebno je pač, da se poprimejo kmetijskega dela pri spravljaju pridelkov vsi, ki se zavedajo važnosti, ki je povezana z žetvijo. Kdor hoče jesti, mora pač tudi delati. V splošnem se lahko reče, da bodo letošnji pridelki spravljani tri do štiri tedne prej kakor navadno. To ugodnost vremena je treba na celi črti izkoristiti. Vsak centner, ki se izgubi, koristi našim sovražnikom; vsak centner, ki ga več nažanjemo, koristi nam. Na to moramo misliti tudi vsi Spodnještajerci. Če bomo to storili, smo glede prehrane lahko brez velikih skrbi.

* Junaška smrt dveh hrabrih Spodnještajercev. V krvavih obrambnih bojih na vzhodni fronti je padel junaška smrti za Führer-ja in Veliko Nemčijo Gefreiter Vlado Kramer, nekdanji tehnik tovarne »Metka« v Cilli-ju, kjer je bil tudi doma. — V nekem frontnem lazaretu je na posledicah ran, dobljenih na bojišču, zatisnil svoje mlade

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

27. Stunde.

I. Ich kaufte du kauftest er kaufte
wir kauften ihr kauftet sie kauften
ich rauchte du rauchtest er rauchte
wir rauchten ihr rauchtet sie rauchten

II. 1. Ich mußte zur Post gehen. 2. Du machst eine Kur. 3. Ich hatte keinen Reisepaß. 4. Karl hustete stark. 5. Das Publikum folgte mit Begeisterung dem Wettkampf, es klatschte Beifall. 6. Wir hörten einen interessanten Vortrag im Rundfunk. 7. Sie hatten einen neuen Hut. 8. Ihr wolltet nicht mit dem Zug, sondern mit dem Auto fahren. 9. Arbeiter rauchten in der Arbeitspause ihre übliche Pfeife.

III. 1. Hotel sem sestro preseneliti in kupil sem ji harmoniko. 2. Danes je zopet mrzlo. 3. Zelel mi je dobro potovanje in mnogo zabave v Wien-u. 4. Obvestili smo naše znanke po brzojavu o našem prihodu v Graz. 5. On sicer ne stanuje na moji cesti, a skoro vsak dan ga srečam v avtobusu. 6. Naš prijatelj Albert rad pripoveduje par duhovitih dovtipov. 7. Soba, v kateri smo stanovali, je bila lepa in prostorna, žalibog pa ni bilo tekoče vode. 8. Ta velika ženska ročna torba je bila še prav poceni, stala je samo 21 RM. 9. Najlepše vreme na potovanju smo imeli ob reki Rhein. 10. Ves večer smo se pogovarjali o prav zanimivih stvareh.

Unregelmäßige Zeitwörter.

Važni nepravilni glagoli.

Nennform	2. Person Gegenwart
Nedoločnik	2. oseba sed. časa
geben	du gibst
essen	du ißt
messen	du mißt
lesen	du liest
sehen	du siehst
treten	du trittst
vergessen	du vergißt
bitten	du bittest
sitzen	du sitzt
liegen	du liegst
stehen	du stehst
tun	du tust

Mitvergangenheit
(Mittelwort der Vergangenheit)

Ich gab	gegeben
Ich aß	gegessen
Ich maß	gemessen
Ich las	gelesen
Ich sah	gesehen
Ich trat	getreten
Ich vergaß	vergessen
Ich bat	gebeten
Ich saß	gesessen
Ich lag	gelegen
Ich stand	gestanden
Ich tat	getan

Beim Schuhmacher. — Pri čevljarju.

Ich bringe Ihnen hier zwei Paar Schuhe zum Ausbessern. Dieses Paar sollen Sie doppeln, bei dem anderen sind nur die Absätze zu richten.

Wollen Sie Gummii- oder Lederabsätze?

Das ist mir völlig gleich, das können Sie machen, wie Sie wollen. Aber vorne an den Spitzen geben Sie bitte ein Eisenplättchen darauf, die Spitzen trete ich nämlich sehr schnell ab.

Ich kann Ihnen raten, auch auf den Absatz Eisenplättchen machen zu lassen.

Gut, machen Sie auch das. Dann wollte ich Sie noch etwas fragen. Fertigen Sie Bergschuhe nach Maß an?

Natürlich, wenn Sie wollen, können wir gleich Maß nehmen.

Bis wann kann ich die Schuhe abholen?

Die Reparaturen können Sie schon übermorgen abholen, aber die neuen Schuhe werden voraussichtlich erst in etwa drei Wochen fertig sein, da ich jetzt sehr viel Arbeit habe. Zwei meiner Gesellen sind nämlich eingeeckelt.

Haben Sie einen Schuhstrecker zu verkaufen? Bitte sehr, wollen Sie einen aus Eisen oder aus Holz?

Welchen können Sie mir empfehlen?

Das ist Geschmacksache, es sind beide gut und praktisch.

Gut, dann nehme ich den hölzernen. Packen Sie mir noch eine große Dose schwarze und eine kleine Dose gelbe Schuhpaste ein. Eine Dose Lederfett und zwei Paar schwarze Schubhänder brauchte ich auch noch.

Prinasm Vam dva para čevljev v popravilo. Ta par podšijte, pri drugem pa popravite pete. Hočete gumijaste ali usnjene podplate? To mi je vseeno, lahko naredite, kakor hočete.

oči **ff-Grenadier Karl Kowatschitsch** iz Thesen-a pri Marburg-u.

* **Junaška smrt za domovino.** Na vzhodni fronti je padel junaške smrti za Führer-ja in Veliko Nemčijo Spodnještajerc Walter Schelchenbauer, Oberstleutnant in Regimentskommandeur ter imetelj visokih odlikovanj iz svetovne in sedanje vojne. Doma je bil iz Pettau-a.

* **Smrt uglednega Spodnještajerca.** V Luttenberg-u je umrl daleč naokrog znani veleposestnik, lastnik žage, mlina in opekarne, Franz Schitek. V najlepši moški dobi in na višku ustvarjanja stoječi mož gospodarstva, star komaj 52 let, je zapustil delokrog svojega ustvarjanja. Ustanovitve hranilnice v Luttenberg-u pred desetletji je bilo njegovo delo, zasluge je pa imel tudi na gradnji železnice Luttenberg-Friedau. Bil je namoren pospeševatelj znane plemenite konjske pasme Murfeld ki jo je podpiral s prirejanjem dirk. Kljub mnogotranskemu udejstvovanju je našel čas za vodstvo svojih lastnih gospodarskih obratov, ki so danes vzorna podjetja V svetovni vojni je bil večkrat odlikovan za hrabrost.

* **73letni Spodnještajerc kot rudar.** V premovalniku Rosenhal' dela kot rudar 73letni Georg Pislertsch, ki je že 45 let v tem poklicu. Moža smatrajo kot neke vrste sestavni del rudniškega inventarja in ga še danes uporabljajo za dela v rovi. Ta vojak dela je rodom iz Peñitzhofen-a pri Marburg-u ter velja v rudarskem poklicu naravnost za kapaciteto. Povsod, kjer je rešiti kakšen težaven problem v rovu, ga kličejo in mož se je še vedno obnesel. Akoravno je bil že upokojen, dela z ozirom na vojno in pomanjkanje delovnih sil prostovoljno ter na ta način kot bojevnik zaledja doprinese svoj delež za vojno.

* **Kake se prepreči požar sena?** Škoda, ki jo povzročajo požari sena, nastajajoči sami od sebe, povzročajo velike milijone RM škode. O tem mora danes kmetovalec veliko bolj razmišljati kakor je to bile potrebne nekoč. Toplota povzroča v senu še neizumrle rastlinske stanice in sicer radi delovanja različnih zelo malih živih bitij ali bakterij. Ta toplota se v praznini senenih kupov zbira ter potem kemičnih procesov dviga, medtem, ko so vse žive stanice in bakterije pri 65—75 stopinj C radi vročine izumrle. V na ta način razgret sen lahko temperatura naraste na 200 stopinj in ker je pri senu dovolj dohoda zraka, se lahko seno vname v notranjosti. Da se temu izogne, je treba upoštevati sledeče: Rastline za krmilne svrhe je treba kositi dokler cvetijo! Seno se mora enakomerno presušiti. Spravi res samo suho seno v senjak. Seno se naj nato ne nalaga v velike, temveč v bolj male plasti. Kontroliraj seno večkrat radi toplote. Sumljivo to-

ploto in vonj je treba takoj zasledovati. Na ta način se seno lahko obvaruje pred požarom.

* **Nove odredbe.** Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark Nr. 20, je izšel dne 24. junija 1943 ter vsebuje sledeče tri objave: 1. Odredbo o odobritvi pomanjkljavev. 2. Četrti razglas o pobiranju davkov potom občin. 3. Razglas o uvedbi obveze delovnih knjig na Spodnjem Stajerskem.

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** V drugi polovici meseca junija je bilo Standesamt-u prijavljenih: 90 rojstev (zadnjič 74), od teh 47 dečkov (42 zadnjič) in 43 deklic, zadnjič 32); 38 smrtnih slučajev (zadnjič 45), od teh 23 moških (zadnjič 23) in 13 žensk (zadnjič 22). Pri Standesamt-u je bilo sklenjenih 43 porok (zadnjič 31). — Prišli smo torej na cel' črti v normalno dobo.

* **Ne jemljite travnate biljke v usta!** Mnogi ljudje imajo navado, da na izprehodih po njivah in travnikih trgajo rastline ali žitno klasje ter devajo to v usta. Stvar izgleda precej nedolžna, ni pa brez nevarnosti. V kratkem času lahko namreč nastopijo oteklina v gornji ali spodnji čeljusti, koža lica postane rdeča, nakar razpoka in tvorijo se mozolci. Bolezen pa lahko napade tudi jezik, pljuča in črvesje. Zdravljenje je trdovratno in težko, posebno če doseže bolezen pljuča. Bolezni se pravi žarna goba.

* **Letalsko-zaščitni predpisi na železniških postojanjih.** Železniška policija je na podlagi zakona o letalski zaščiti opravičena, prisiliti potnike k spoštovanju predpisov o zatemnitvi. Železniški policijski uradniki, med katere je šteti nadzorne uradnike, vlakovodje, sprevednike vlakov, sprevednike na postajah itd., lahko v manjših primerih izrečejo ustne in osebne ukore. Pristojbina znaša 1 RM. Hujši prestopki se zasledujejo potom železniško-policijskih ukrepov.

* **Tovarištvo preko groba.** Neka starejša vdova v Verdunu je na vzhodni fronti izgubila sina. Sedaj so pa tovariši padlega junaka pri kompaniji zbrali 1200 RM ter jih poslali materi v znak ljubezni in tovarištva, ki jih je vezalo na pokojnega tovariša.

* **Tehniška olja niso za jedilne svrhe.** Ta opomba je potrebna v interesu zdravja in velja ravno tako za predelavo v živila kakor za pripravo jedil. Bolezni se lahko pojavijo že po uživanju malih količin tehniškega olja in se nujno svari pred uporabo v jedilne svrhe. Škodljivo je lahko že tudi namazanje kuhinjske posode, ker industrijska olja niso užitna.

* **Pes se je delal bolnega.** V listu »Deutsche Kynologen-Zeitung« je živinozdravnik Gundelach popisal primer, ki ga je doživel s svojim psom male pinčarske pasme. Radi zloma gornjega stegna,

je svojemu psu odredil nekoliko boljše krmo ter ga z isto krmil vse dotlej, dokler pes ni ozdravil. Ko je pa ozdravljenemu psu dal zopet nekdanje krmo, kakor jo je vedno imel, je pes vse to samo povohal ter se še naprej delal bolnega. Kakor hitro mu je ponudil zopet bolniško prehrano, ni bilo vidnih nikakih simuliranih znakov bolezni več. Primer je poučljiv z ozirom na inteligenco psa, ki je hotel na ta način »izsiliti« boljše krmo.

* **Pet let ječe za umetne splave.** Pred deželnim sodiščem v Wien-u se je zagovarjala 60letna nedanja babica Agnes Schery, ker je dvema letoma povzročila umetni splav. Sodišče jo je obsodilo na pet let ječe. Žena, ki so se izognile materinstvu ter posredovalke, ki so Schery-jevi davlele stranki, so bile obsojene na sedem mesecev ječe in manj.

* **Sest mesecev ječe je dobil pred sednikom poedincem 43letni Felix Klementschišch iz okolice Cilli-a,** ker je decembra 1942 v Oberradkersburg-u ukradel dvojce koles. Sodilo ga je deželno sodišče v Graz-u. Obsojenec je bil radi istega delikta že predkaznovan.

* **Nakup sladkorja v posebnih primerih.** Medtem ko je sladkor za 51. do 54. periodo kupiti načelno pri trgovcu, ki je odvzel naročilni odrezek za 1 kg sladkorja za vkuhanje sadja, je v posebnih primerih postopati kakor sledi: Pri preselitvi v drug kraj se sladkor lahko kupi pri vsakem trgovcu na drobno. To velja tudi za potrošnike, ki niso mogli oddati naročilnega odreza kakor mornarji, potujoči trgovci itd. Tudi tisti, ki so v času med 51. in 54. periodo bili odpuščeni iz kakega zavoda s skupnim prehranjevanjem, niso vezani na gotovega razdeljevalca, temveč lahko kupijo po volji. Takim pripada posebna dodelitev, ako se iste ni za njega že preje prevzelo. Ljudje, ki bolujejo na sladkorni bolezen, dobijo na predlog od prehranjevalnega urada namesto sladkorja karte za druga živila.

* **12 milijonov inozemskih delavcev v Nemčiji.** Ob izbruhu sedanje vojne je v nemškem gospodarstvu delalo 500 tisoč inozemskih delavcev. Danes zaposluje Nemčija 12.1 milijonov delavcev, ki so prišli iz inozemstva.

* **Smrtina kosa.** V Strassau-u je umrl najstarejši mož tamkajšnje okolice, posestnik Michael Lach. Dosegel je 94 let. Pokojnik je bil znan in priljubljen. V Negauberg-u pri Benedikten v Kreis-u Pettau je umrl, star 69 let, Alois Slaschek.

* **Ne puščajte otrok v bližino mlatilnih strojev!** Osemletna Grete Schillett iz Burgstall-a, občina Unterneudorf, se je sukala okrog mlatilnice, ki je je zajela. Pri tem je deklica izgubila desno roko, stroj ji je pa zlomil stegno.

Spredaj mi dajte prosim železca, ker čevlje spredaj neverjetno hitro obrabim.

Svetujem Vam, da daste železca tudi na peto. Dobro, naredite tudi to. Nato Vas hočem še nekaj vprašati. Izdelujete težke čevlje (gojzere) po meri?

Seveda, če hočete, kar pomerimo.

Do kdaj jih lahko dobim?

Pa popravilo lahko pridete že pojutrišnjem, toda novi čevlji bodo šele približno v treh tednih gotovi, ker imamo sedaj prav veliko dela. Dva moja pomočnika sta namreč šla k vojakom.

Imate natezala naprodaj?

Prosim, hočete imeti železna ali lesena?

Katera mi svetujete?

Kakor hočete, oba sta dobra in praktična.

Dobro, vzamem lesena. Zavijte mi tudi veliko škafle črne in malo rumene paste za čevlje. Potrebujem še škaflo maže za čevlje in dva para pedvez.

Der Schuhmacher macht neue Schuhe und bessert alte Schuhe aus. Wenn die Sohle schadhaf ist, läßt man die Schuhe doppeln, oder wie man auch sagt, beschlen. Es gibt Leder-, Gummi- und Werkstoffsohlen. Meistens kauft man die Schuhe im Schuhgeschäft. Man findet hier alle Arten von Schuhen zur Auswahl: Halbschuhe, hohe Schuhe, Bergschuhe mit starken Nägeln, Schneeschuhe, Überschuhe aus Gummi, Abendschuhe, Ballschuhe, Lackschuhe, Turnschuhe, Laufschuhe, Hausschuhe, Pantoffeln und Stiefel jeder Art. Zum Anziehen von Halbschuhen verwendet man meist einen Schuhöffel. Man soll nie zu große oder zu kleine Schuhe kaufen. Ein Schuh kann noch so schön sein, wenn er drückt, ist es besser, darauf zu verzichten.

Wörter.

abdrehen (ich drehe ab) — odviti, odklopiti, ugasniti (luč)
abholen (ich hole ab) — iti po kaj
Absatz (Schuhabsatz) (m) — peta
abtretten (ich trete einen Absatz ab) — obrabiti (peta)
anfertigen (ich fertige an) — narediti
Appetit (m) — tek
Art (w) — vrsta, način
aufstehen (stand, gestanden, ich stehe auf) — vstati (vstal sem itd., vstal, vstanem)
aufziehen (die Uhr, ich ziehe auf) — naviti (uro, navijem)
ausbessern (ich bessere aus) — popraviti
Auswahl (w) — izbira
Ball (m) (Tanzabend) — plesni večer
beide — oba, obe
Bergschuh (m) — težki čevlji (gojzere)
besohlen — podšiti
Betriebsführer (m) — obratovodja
bitten (bat, gebeten) — prositi (prosil, -a, -o sem, je prosil -a, -o)
China — Kitajsko
daraufgeben — dati na kaj
doppeln — podšiti
Dose (w) — škaflija
einpacken (ich packe ein) — zaviti (zavijem)
einrücken (ich rücke ein) — k vojakom iti, stopiti v vojno službo grem k vojakom
Eisenplättchen (s) — železce, železna ploščica
Entfernung (w) — razdalja
erst (nur) — šele (samo)
essen (du isst) — jesti (ješ)
Paulpelz (m) — lenuh
fragen (du fragst) — vprašati (vpraša)
früher — prej

geben (du gibst, gab, gegeben) — dati (dal, dal -a, -o sem, je dal)
Gefälligkeit (w) — usluga
Gegner (m) — nasprotnik
Genuß (m) — užitek
Geometer (m) — zemljemerec
Geschmacksache (w) — stvar okusa
Geselle (m) — pomočnik
grob — robat, -a, -o, nevljuden (človek)
Halbschuhe (w) — nizki čevlji
Hecht (m) — ščuka
hinaus — ven
hinaussehen — ven gledati
hölzern — lesen
können konnte, gekonnt — moči, mogel, -a, -o sem, je)
Lackschuhe (w) — lakasti čevlji
Lederfett (s) — maža za čevlje
leid tun (es tut mir leid) — žal biti (žal mi je)
leihen — posoditi
lesen (du liest, las, gelesen) — čitati (čital, čital -a, -o sem, je)
liegen (lag, gelegen) — ležati (ležal, -a, -o sem, je)
messen (du mißt, maß, gemessen) — meriti (meril, meril, -a, -o sem, je)
mitbringen (ich bringe mit) — s seboj prinesiti (prinesem s seboj), pripeljati
Nagel (m) — žebelj
nämlich — namreč
Pantoffel (m) — copata
praktisch — praktičen
Rat (m) — svet
raten — svetovati
Reparatur (w) — poprava
richten — pripraviti
rühren (stich) — premakniti se
schadhaf — poškodovan

* Desetletnica poročnih posojil. Junija 1943 je minulo deset let, odkar so v Nemčiji uvedli poročna posojila. Od uvedbe do marca 1943 se je v celoti izdalo 1.996.839 posojil v znesku 1.127.330.000 RM. Na ta način je Reich izdal letno nad 100.000.000 RM za materialno podpiranje novih družin. Velik del teh posojil se je odpisalo na podlagi rojstev otrok. Predpisi namreč govornijo, da se za vsakega otroka, ki ostane pri življenju, odpiše četrtno posojilo.

* Podpirajmo nego in oskrbo naših ranjenih vojakov. V nedeljo, dne 11. julija 1943 se vrši hišna zbirka vojne pomoči Nemškega Rdečega Kriza. Prispevki, ki jih darujemo v ta namen, so milijeni za najbolj plemenite svrhe ter ni dvoma, da se bo Spodnja Stajerska kakor vedno tudi tokrat pokazala. Treba je samo pomisliti, da je zdravje največja sreča. Kar darujemo Rdečemu Krizu, je namenjeno in mišljeno za povrnitev zdravja in sreče tistim, ki so to izgubili v boju za nas in našo domovino. Spodnještajerci, postavite se!

* Spodnještajerc je zmagal v šahovski igri. Nedavno se je v Hitzing-u vršila velika šahovska viteška igra, na kateri je zmagal Spodnještajerc Leschnik iz Marburg-a. Stajerci in Spodnještajerci prav ponosno gledajo na tega svojega mojstra, ker gre za prvi primer, da je pri tako močno zastopani igri zmagal Stajerc. Deželni šahovski mojster Leschnik bo imel verjetno še meseca julija na Gornjem Stajerskem priložnost, pokazati svoje znanje.

* Novi Ortsgruppenführer-ji v Kreis-u Cilli. Minulo nedeljo je Kreisführer Dorfmeister v Laufen-u postavil nove Ortsgruppenführer-je. Pri tem sta v Laufen-u in v Hofrain-u nastopila štaba obeh Ortsgrupp. Kreisführer se je zahvalil za delovanje odhajajočemu Ortsgruppenführer-ju in županu Derler-ju ter je na njegovo postavil Hans-a Schlindwein-a, starega tovariša stranke in člana odredov SA. V Hofrain-u je prevzel župan Karl Gollowitsch od dosedanjega Ortsgruppenführer-ja Bruno Fischer-ja posle Ortsgruppe.

* Pazite pri kopanju. Osemnajstletni vajenec Karl Duch iz Oberrotwein-a pri Marburg-u se je šel kopati v ribnik pri gradu Windenau. Ker pa ni znal plavati, je izginil v vod. Poklicani reševalci Nemškega Rdečega Kriza so se trudili, da bi našli truplo ponesrečenega, kar pa za enkrat ni uspelo. Kopanje v tem ribniku, ki je bil nekoč gramozna jama, je zelo nevarno.

* Počastitev poškodovanca iz svetovne vojne. Par dni pred polomom svetovne vojne je Zugführer v 47. pešpolku Josef Tschander izgubil obe nogi. Do tedaj se je udeležil vseh bitk ter bil večkrat odlikovan. Pod bivšo vlado si je le s

težavo ustanovil v Neukirchen-u trafiko. Po osvoboditvi je takoj s svojo družino začel sodelovati v Heimathud-u. Prav posebno se je odlikoval pri zbiranju za WHW v svoji Ortsgruppi. Pri zadnjem apelu mu je Ortsgruppenführer v znak priznanja podaril Führerjevo knjigo »Mein Kampf«.

* Sijajen uspeh zadnje zbirke tekstilij in čevljev v Kreis-u Cilli-ju. Kreis Cilli je nabral 39.353 kg tekstilij, 22.891 parov čevljev, 402 komada raznih moških oblek, 108 komadov perila, 292 komadov raznih ženskih oblačil, 213 komadov raznih oblačil ter 5173 kg raznih tekstilij. V tem je najbolj viden znak o razpoložanju prebivalstva, ki je na celi črti za Führer-ja in Reich.

* Dnevi Ortsgrupp v Kreis-u Cilli. Na mesečnem apelu vodstva Kreis-a Cilli in sestanku županov, ki se je vršil dne 3. in 4. junija v Cilli-ju, so bili navzoči vsi Kreisamteiler-ji, Ortsgruppenführer-ji, župani, referenti uradov Landrat-a, Gendarmeriekreisführer-ji in Polizeiführer-ji ter Kreisredner in njegov namestnik. Uvodoma je govoril Kreisführer o splošnem političnem položaju in o ukrepih, ki so podvzeti v svrhu delovanja v Kreis-u. Zahvalil se je tudi Ortsgruppenführer-jem za vzorno izveden pregled rekrutov. Hkrati je obsodil tiste večne godrnjače, ki hočejo vse najbolj vedeti in jim ni ničesar prav. Kot pravo razpoložanje prebivalstva v Kreis-u je prikazal zadnjo zbirko, ki se je dvignila za 31% napram lansoletni. Veselo razpoložanje je zavladalo med navzočimi Ortsgruppenführer-ji, ko je Kreisführer naglasil, da je 13 Ortsgruppenführer-jev izpolnilo pogoje da dobijo zastave (Ortsgruppenfahnen). Zastave se bo slavnostno izročilo na prireditvah dnevo Ortsgrupp v času med 31. julijem in 17. oktobrom. Sledila je še razprava o letni vpstavi mladine ter o delovanju komisij za sprejem v organizacijo Steirischer Heimathud. Poučen govor Amtsleiter-ja v Bundesführung-l, Tutter-ja, o propagandi v vojni, je zaključil shod.

* Hrabri Spodnještajerci! Kakor so Spodnještajerci že od nekdaj bili hrabri bojevniki za domovino, tako se postavljajo tudi sedaj na vseh frontah. Ne mine teden, da ne bi prišlo kako poročilo iz bojišč, da se je ta ali oni v bojih odlikoval ter dobil za to tudi viden znak svojega junaštva. Ravno kar je objavljena vest, da je dobil za izkazano hrabrost na bojišču odlikovanje »Eisernes Kreuz II. Klasse« Obergefreiter Kurt Zmork iz Mahrenberg-a, ki stoji na fronti zoper Sovjetijo. Pri tem je treba poudariti, da je to šesti vojak iz Mahrenberg-a, ki je bil odlikovan za hrabro vedenje pred sovražnikom.

* Srebrna poroka. Zakonca Martin in Luise Prauditsch, Marburg, Schillerstraße 26, sta obha-

jala srebrno poroko. Prauditsch je odlikovan bojevniki iz prve svetovne vojne.

* Sola za livarske inženjerje. V Wien-u so ustanovili državno inženjersko šolo za livarje (Staatliche Ingenieurschule für das Gießereiwesen). To inženjersko šolo lahko obiskujejo fantje, ki so z dobrim uspehom dovršili ljudsko ali glavno šolo. Za ponudnike izven mesta Wien-a je za 50 do 60 RM dom na razpolago. Sola ima osem semestrov, ki trajajo štiri leta in predvideva med 4. in 5. mestrom leto dni praktičnega dela v kakem livarskem podjetju. Več se lahko izve pri Staatliche Ingenieurschule für das Gießereiwesen, Wien 10, Pernerstorfergasse 81 ali pa pri Wirtschaftsgruppe Gießerei-Industrie, Zweigstelle Südost, Wien 3, Schwarzenbergplatz 4.

* Pomožni fond za vinarstvo. Da se v nemškem vinarstvu odpravi nedostatek, ki jih povzročajo vremenske nezgode, škodljivci in boleznitrit itd., se bo po določitih neke določbe, ki jo je določil predsednik glavnega združenja nemškega vinarstva in žganjarskega gospodarstva v sporazumu s pristojnimi krogi, pobiralo malenkosten prispevek. Oddaja bo znašala 15 Rpf. od vsake steklenice in 8 Rpf. za pol steklenice. S temi dohodki bodo ustanovili vinarški pomožni fond. Tozadevni odlok je objavljen v uradnem listu Reichsnährstand-a.

* Nov nemški izum. Casopis »Kraftfahrzeug und Kraftstoff« poroča, da je uspelo sestaviti stroj, ki slači iz avtomobilskih koles gumijaste obroče in sicer hitro in popolnoma enakomerno, opravlja pa tudi razna druga dela, ki so jih doslej opravljal z rokami. S tem novim strojem se normalen dvajset colski gumijast obroč zamenja v eni uri z drugim. To pomeni znatno štednjo časa in delovnih moči.

* Ječa za zločinca zoper pravost. 73letni bivši ravnatelj Ludwig Brunner iz Maria-Zell-a je leto dni počenjal zločine zoper pravost z nekim 16-letnim fantom. Razen tega je v neki kroniki, ki jo je posvetil nekemu katoliškemu duhovniku, navajal neresnične podatke o Reich-u. Ker je bil radi zločina zoper pravost že predkaznovan, ga je izredno sodišče v Leoben-u obsodilo na pet let ječe.

* Dojenček se je zastrupil z nikotinom. V neko kliniko v Pragi so prinesli dojenčka, ki je imel močno zastrupljenje z nikotinom. Preiskava je dognala, da je zastrupljenje zakrivila otrokova mati, ki je dnevno pokadila do 40 cigaret. Potom materinega mleka je nikotin prehajal v otrokovo kri.

* Tudi Ukrajince so ubijali. V zapadnem predmestju mesta Vinica v generalnem okraju Žitomir so našli obsežne množinske grobove, ki so bili izkopani v letih 1938. do 1941. V teh grobovih so našli več tisoč trupel Ukrajincev, moških in ženskih, ki jih je »likvidirala« zloglasna GPU. Med trupli so našli tudi trupelca otroka.

* 170.000 Rimljan na delo za vojne svrhe. V Rimu so mobilizirali 170 tisoč žensk in 43 tisoč moških za delo v vojaško važnih obratih.

* Sovjetski dijaki v Ameriki. V Zedinjene države je prispelo več dijakov iz Sovjetije, ki bodo, kakor pravijo, med ameriški dijaki razpršili pomisleke, ki jih imajo še o boljševizmu.

* Židovske lopovščine. V Budimpešti so kaznovali s 6 let ječe bivšega rabinerja Alfreda Friedmanna, ker je židom iz inozemstva preskrboval potne liste, da so se lahko naseljevali na Madžarskem. Njegov pomočnik je dobil 4 leta ječe. — V Plovdivu v Bolgariji je policiji uspelo prijeti zarotniško toplot, ki je štela 12 moč. Med njimi je bila večina židov. Pri aretaciji je prišlo do boja s strelnim orožjem. Pri tem je padlo sedem lopovov, ostale pa je policija zajela. Našli so tudi mnogo orožja in municije.

* Libija naj postane kazenska nasebina. Angleži nameravajo v Libiji urediti angleško kolonijo za kaznjence.

* Volčja nadloga na Madžarskem. Kljub letnemu času imajo na Madžarskem skrbi z volčjo nadlogo. V Udvarhely-ju so zaprosili za vojaško pomoč, da bi uničili zverine, ki so vedno bolj drzne in nevarne.

* De Valera ostane ministrski predsednik. Iz Dublina poročajo, da so na Irskem zopet izvolili De Valera za predsednika vlade.

* Ameriki primanjkuje kmetijskih delavcev. Iz New Yorka poročajo, da že 19 let v Ameriki niso trpeli tako velikega pomanjkanja kmetijskih delovnih sil kakor letos. Kmetovalci je z muko opravljajo najbolj pereča dela, kar pa krize ne bo rešilo.

Redewendungen:

auf Nadeln sitzen — na iglah sedeti
für jemanden eintreten — potegovati se za koga
im Wege stehen — na poti biti
in jeder Weise — na vsak način
Maß nehmen — pomeriti
mir liegt nichts daran — nič mi ni na tem; tega mi ni nič mar
sich einer Sache freuen — veseliti se česa
von oben bis unten — od zgoraj do spodaj
zu Ende lesen — dočitati

RAZNE VESTI

□ Japonski ministrski predsednik Tojo na inspekcijskem potovanju. Japonski ministrski predsednik Tojo je prispel v ponedeljek na svojem inspekcijskem potovanju v Sonan (Singapur), v soboto in v nedeljo pa je bil v Bangkok, kjer je imel razgovore s tajlandskim premijerjem Songgramom. Tudi v Saigonu je imel Tojo razgovore z japonskimi vojaškimi poveljniki. Baje hoče Tojo v južnih področjih proglasiti svojo novo politiko. V to svrhu se bo sestal z maršalom Terauchijem, obenem pa bo obiskal čete na fronti.

□ Moskva o anglo-ameriških invazijskih težavah. Sedaj so tudi že v Moskvi spoznali težave, ki se zoperstavljajo poskusu anglo-ameriške invazije na evropski celin. »Pravda« je namreč obelodanila članek, ki svari pred izdelovanjem sanjavih mirovnih načrtov. Rešitev vseh, trenutno obstoječih problemov je po mnenju boljševiškega lista možna šele tedaj, ko bo situacija dozorela. Preuranjene diskusije nosijo v sebi klico nevarnosti nespornim med zavezniki.

Schubband (m) — podveza
Schuhlöffel (m) — nazuvnik
Schuhpaste (w) — maža za čevlje
Schuhstrecker (m) — raztezalo
sehen (du siehst, sah, gesehen) — videti (vidiš, videl, -a, -o sem, je)
sitzen (saß, gesessen) — sedeti (sedel, -a, -o sem, je)
Sohle (w) — podplat
Spezialinstrument (s) — posebno orodje
Spitze (w) — konica
stehen (stand, gestanden) — stati (stal, -a, -o sem, je)
treten (du trittst, trat, getreten) — stopiti (stopiš, stopil, -a, -o sem, je)
tun (tat, getan) — narediti, storiti (naredil, -a, -o sem, je)
tunen — telovaditi
umsonst — zastoj
umstellen — prestaviti
Überlegung (w) — premislek
übermorgen — pojutrišnjem
Überschuhe (w) — vrhnji čevlji
verabschieden (sich) — posloviti (se)
vergessen (du vergißt, vergaß, vergessen) — pozabiti (pozabil, pozabil itd.)
verlangen — zahtevati
verwenden — porabiti
verzeihen — odpustiti
verzichten — odreči se (čemu)
voraussichtlich — predvidoma, kakor je pričakovati
vorne — spredaj
Vorschub (m) — predujem
völlig — popolnoma
Weise (w) — način
wirklich — res
Zeile (w) — vrsta

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTIČEK

Opazovanja v vinogradih

V mesecih juli-august konča vinska trta, zlasti pa v starejših nasadih, svojo rast v dolžino. Pri sveže nasajenih mladih trsah pa se rast šele potencira, ker je tvorba korenin najprej zahtevala vse rezervne moči. Mladi trsi rastejo po navadi do oktobra. Zadnja tretjina poganjka v mrzli jeseni ne dozori več, zato se ta del praktično skrajša v septembru.

Iz gornjega sledi, da opazujemo dvoje različnih rasti. Nastane torej vprašanje, kako naj se okoristimo. Konec vegetacije ali rasti mora mislečemu vinogradniku dati nekake direktive za nadaljnjo postopanje v bodočem letu.

1. Opazovanje starih trsov

Naglo iztiranje v spomladi in predčasni konec dolžinske rasti v juniju ali kar po cvetju sta znak staranja ali pa tudi nastajajoče degeneracije. Izgledov za odpomoč — morda z gnojenjem — je le malo. Poskusiti je z izdatnim gnojenjem z dušikom. Ako se ne pokaže učinek, je dotična parcela »utrujena« in zrela za izkrčenje. V tem slučaju jo pustimo mirovati ali pa podvržemo parcelo drugi kulturi.

V moji praksi je bila marsikatera parcela obsojena »na smrt«, trsov pa pri najboljši volji nisem mogel radikalno izkrčiti. Pri tem sem zbral celo vrsto zanimivih izkušenj. Tako na primer z rezjo trsov »na smrt«. Hotel sem izkoristiti zadnjo moč obsojene vinogradniške parcele ter sem pri tem uporabil Pfeifferjevo rez, neke vrste rez na smrt. Po Pfeifferju se režejo vse rozge, zmogne za iztirjenje, na daljše ali krajše reznike. Kaj se je zgodilo? Omenjeni način rezi je umoril samo najslabše trse, vsi drugi so dali dvojni pridelek in niso hoteli umreti. Pfeifferjevo metodo sem na isti parceli uporabil le nekaj let. Mimogrede bodi omenjeno, da sem močne trse pogrebal plitvo ne oziraje se na pričujočo filoksero, ker mi je šlo za to, da po možnosti izpolnim luknje v vinogradu.

In še nekaj o novi medkulturi. Druga metoda vključitve drugih kultur v zamirajoči vinograd je bila saditev sistematično mešanega sadnega grmičja. Sadilo se je breskve, češnje, višje, jabolka in hruške v razmaku 3 do 4 metrov. Pri tem reprezentira vsako drugo drevo hitro radečo in odmirajočo vrsto, kot na pr. breskve, da bi pozneje nastala pri dalje radečih drevesih normalna medsebojna razdalja. Pa tudi v tem slučaju je vinograd nenadoma oživel. Dal je več pridelka kot sosedna parcela v čisti kulturi.

Nadaljnja opazovanja v mesecu avgusta in septembru nam dajejo še potrebne točke glede

gnojilne in prehrane vinskih trt. Temnozeleni vinogradi z močnim lesom in dolgimi internodijami izkazujejo preveč dušika, ako pa je s takim stanjem povezana še slaba dozorelost lesa, primanjkuje kalija in fosforjeve kisline. Rumeni vinogradi s kratkim lesom izpričujejo pomanjkanje na dušiku. Ako je zvezana še slaba dozorelost lesa, pomanjkuje prav tako kalija in fosforjeve kisline. Slabotno in kislo grozdje je ravno tako znak pomanjkanja kalija in fosforjeve kisline.

2. Opazovanje na mladih nasadih

Zapomniti si je načelo: meseca maja mora pognati vsaka trta. So vinogradniki, ki še v juliju vedno iščejo očesa, ki naj bi poganjala. Ti vinogradniki goje še vedno kako upanje. Nov nasad je smatrati posrečen, ako je v juniju nastala neovirana dolžinska rast.

V prvem letu se ne sme izpleti nobenih plemenitih poganjkov. Čim več listov in poganjkov ima mlad trs, tem jačji bo njegov sistem korenin. Prvorazredni novi nasad bo imel do meseca oktobra meter do dva metra dolge poganjke.

Novi nasadi s poganjki od pol metra do enega metra dolžine so še nekako posrečeni, dočim so tisti novi nasadi, čijih poganjki zrastejo v prvem letu samo 10 do 30 centimetrov, čisto navadni pohabljeni. Tu nekaj ni v redu, zato je treba iskati generalno napako. Najboljši recept: vun z nasadom in še enkrat na novo saditi! Taki pohabljeni ne bodo tvorili nikdar dobrega, enakomernega nasada. Vinogradnik čaka v takem slučaju šest do osem let, pridelka le malo, nikdar pa nima enakomerno dobro razvitega trsa. Bodisi da imamo opravka z vinogradom ali tudi s sadonosnikom: za sajenje je treba vedno le sadik in drevesce najboljše kakovosti. Mladostna leta vinske trte morajo biti polna zdrave rasti, šele tedaj bomo imeli pri pravilno izvedeni vzgoji enakomerno trgatve.

F. R.

IZ CARSTVA PRIRODE

Jegulja na potovanju

Jegulja, ki je zelo draga poslastica za sladokusce, je tudi znanost stala že mnogo denarja. Največ je šlo za proučevanje njenega čudnega življenja danskih kron in šele l. 1930. je bilo v glavnem zaključeno preiskovanje tajinstvenih potovanj te, kači podobne ribe. Začelo pa se je l. 1904., ko je danski parnik »Thor« okoli otočja Farör lovil mlade polenovke, da jih zaznamuje in spet izpusti v širno morje. Na ta način so hoteli raziskovalci izvabiti od prirode same po-

trebne podatke o dolgotrajni življenjske dobi in o razdelitvi polenovk po Severnem morju.

Pri tem je raziskovalcem prišla v mrežo drobna ribica, po obliki in velikosti slična vrbovemu listu. Vsi iz sebe so bili učenjak, ko so na daljnem severu našli na to prikazen, kajti spoznali so, da se ujeli ličinko jegulje. Prej so ugotovili to vitko in svetlo živalco, koje telesce je popolnoma prozorno, samo nje očesci tvorita dve črni piki, že čisto v Sredozemskem morju, osobito okoli Messine. Znanost jo je smatrala za posebno živalsko vrsto in ji je dala učeno ime *leptocephalus*. Proti koncu prejšnjega stoletja pa sta dognala dva Italijana, da je živalca le prehodna oblika iz mladosti jeguljinega razvoja. Opazila sta namreč, da postaja vrbovi listič vedno ožji in da polagoma nastane iz njega mlada, prst dolga in ko vžigalica debela jeguljica. Te vrste ribice pa se vidi vsako leto v ogromnih rojih, kako streme v reke, ki se izlivajo v Sredozemsko ali Atlantsko morje. Na dlani je bil tedaj zaključek, da naša sladkovodna jegulja, ko je popolnoma odrasla, odhaja z vseh obal Evrope, Afrike in Prednje Azije v Sredozemsko morje, da se um drsti in potem pogine. Nihče namreč še ni videl, da bi se odrasla jegulja vračala iz morja v reka.

Nekaj časa je bila ta slutnja v veljavi, osobito, ker v Atlantskem oceanu nikoli niso bile najdene ličinke ali druge razvojne oblike te potujoče ribe. Vendar pa so se milijoni rib, ki se ušli pozornosti ribičev, leto za letom vsipali v Atlantik. Iz vseh rek, ki teko v Atlantski ocean med Severnim morjem in špansko obalo, so stremeli vlaki jegulj proti morju, ko pa so dospeli na cilj, so redno izginili tako nenadoma, da jih nikoli več ni bilo videti. Na vsej širini od Grönlanda do Azorov in med evropsko ter vzhodno-ameriško obalo nikoli ni bilo mogoče najti sledu o jegulji. Niti odrasle niti njenih mlajših oblik ni bilo mogoče odkriti na tem ogromnem prostanstvu. V mesinskem prelivu pa so našli obe obliki drugo poleg druge.

Proti vsemu pričakovanju pa so Danci pri Farörjih zajeli v mrežo skrivnostni vrbovi listič. Očividno Atlantik le ni bil tako skrbno preiskvan. Johanu Schmidt, vodji danske raziskovalne odprave na »Thoru« ta misel nikakor ni šla več iz glave. Mož je zbral nova denarna sredstva in je celih osemnajst let — odštevali leta vojne — preiskoval morja od Islanda do Arabije, pa od Azorov do ameriške obale. Na sledu za jegulje je prevozil seveda tudi ves Atlantski ocean in Sredozemsko morje. Pri tako smotrenem in temeljitom iskanju uspeh tudi ni izostal. Na vseh delih Atlantika je bilo mogoče iz ne nevelike globine zajeti poljubne množine jeguljinih ličink. Na splošno presenečenje pa niso bile mlajše in manjše čimbolj se je bližal Messini, kakor je Schmidt pričakoval, ako je bilo v omenjenem elivu dristišče in vališče. V to smer so bile valce vse večje in starejše. Zato pa so bile v neri obratne vožnje vse manjše in mlajše, osobito okoli Bermudskega otočja in v bližini južnega konca Severne Amerike.

L. 1922. je Schmidt dosegel popoln uspeh. Odti je dristišča evropske jegulje in sličnih sredozemskih ter severno afriških vrst na vzhodni sargškega morja, tedaj v bližini Bermudskih otov. Našel je na tem mestu ličinke do najmanjše velikosti 5 milimetrov. To odkritje pravi: Evropske jegulje se ne strašijo 3600 km dolge morske poti, da dosežejo edino mesto med tolikimi drugimi v vseh morjih, ki ga smatrajo za pripravega, da tam odlože svoje ikre in zaplode novu rod. Drstenja seveda še ni nihče opazoval, po seji priliki se vrši globoko pod površino morja, ter starši potem poginejo. Ličinke pa počasi stopijo potovanje v obratni smeri, do onih rek, koder so v to silno daljo priplavali njih roditelji. Po cenitvi Schmidta dosežejo ličinke po in pol do 3 in pol letih velikost, kakršno ima teklena jeguljica, t. j. ona prozorna živalca, ki ma očesci v obliki dveh črnih pčic.

Toda razen evropskih, srednjeevropskih in afriških ima naša zemlja še druge jegulje. Kje so drstijo te? Menda vendar ne romajo na poročno potovanje tudi v Sargško morje? Iz Severne Amerike, in do pacifiških pokrajin in iz Avstracije, bi bila ta pot le malo predolga in združena s prevelikimi zaprekami. Kje se tedaj drstijo te jegulje?

To vprašanje si je zastavil Schmidt. Spet si je zbral potrebna sredstva in se l. 1928. napotil na proučevanje jegulje. Prevozil je 65.000 morskih milj po vseh morjih sveta in s tem prejadral tr-

PK-Kriegsbericht Heuberger (PBZ — Sch).

Kameraden aus der Nachbarstellung.

sind zu einem kurzen Besuch zu den Grenadiere in dem anschließenden Grabenabschnitt gekommen und erfreuen sich mit einem Heimatlied, das einer der Soldaten auf dem Schloßferklavier spielt

krat zemeljski obseg. Pri tem je dokazal, da jegulje onih tujih dežel, kojih reke se izlivajo v tropska morja, nimajo niti približno sličnega povalnega nagona, kakor ga ima naša. Sicer si tudi vse tuje vrste pošiljačo drističe v delih morja z visoko temperaturo, visoko vsebino soli in veliko globino, ali v tropskih morjih imajo mnogo enakih krajev v izobilju in v največji bližini.

Iz teh dognanj sklepa Schmidt, da je vse plemegulje tropskega izvora in je temu izvoru tudi nenavadno zvesto. Edino izjemo tvori naša evropska jegulja, ki preplava Atlantik in Sredozemsko morje v obliki vrbovega lističa ter preživi leta svoje rasti v naših rekah in jezerih. Toda tudi pri nji se pokaže težnja po tropih. Brž ko popolnoma doraste in je godna za ploditev, se ji v končasti glavici vzbudi hrepenenje po pračetnjavi. Tajna sila jo žene proti Ameriki in edino v Sargaškem morju dobi živalca zadostitev svoji težnji. Pri samici nastopi ta doba v 8. ali 10. letu, pri samcu pa nekaj prej. Njuno ženitveno potovanje je obenem potovanje na kraj prirodne smrti, ki nastopi, brž ko je izpolnjen glavni namen življenja: zagotovitev potomstva. Jegulja je v tem pogledu nekoliko podobna agavi, ki pogine, ko je napravila cvet.

ZANIMIVOSTI

Kaj nas učijo potresi?

Vesti o zadnjih potresih, ki so zrušili severozapadno anatolsko mesto Adapazar, so tudi pri nas zbudile spomin na strahovito potresno katastrofo v noči od 27. na 28. decembra l. 1939, ki je na istem ozemlju uničila 12 mest in 80 vasi, katerih večina se je z ljudmi, živalmi in z vsem vred sploh pogreznila v široko zevajočo globino zemlje. Ta katastrofa v zvezi z divjanjem snežnih viharjev, ki so onemogočali prvo pomoč, je zahtevala blizu 50.000 človeških žrtev.

Ob tej priliki se spominjamo tudi na večje slične katastrofe širom Balkana tekom zadnjih 20 let (Rumunija, Bolgarija, Grčija, I. dr.). Že dandaj nabrano zadefno gradivo nas opozarja, da je Balkan tudi geološko ena izmed najbolj zanimivih potresnih pokrajin na svetu in da imamo tudi mi tu gori, ki tako brezskrbno živimo na dozdnevno vgaslih vulkanskih tleh, zelo veliko pouda, da se še prav posebno zanimamo tudi za geološko usodo svojega soseda Balkana.

Da pa bomo potresne razmere na Balkanu bolje razumeli, oziroma se za danes le bežno na posebnosti potresov v splošnem.

Predvsem razlikujemo troje vrst potresov: vdorne ali lokalnega značaja; vulkanske, ki se pojavljajo ob izbruhu vulkana; in tektonske, ki izvirajo iz premikov zemeljskih skladov pod našimi nogami. Le ti slednji so navedeno naravnost katastrofalni tudi za več pokrajin hkrati. In ti potresi neprestano spreminjajo obličje zemlje in odločajo o usodi življenja na zemlji.

Na Balkanu — kamor za naš namen še posebno pristevamo tudi celo Anatolijo — srečujemo vse troje vrst potresov, a največ tektonskih.

Vsak potres pa naj se pojavi kjerkoli in v kakršnikoli obliki, je za vse človeštvo najresnejši opomin, da smo vsi vkup podobni veliki družbi na plavajoči ledeni plošči, katere posamezniki vsepovprek nalomljeni kosi se vsak trenutek pogremajo v zemeljsko žrelo. So leta, ko zaznamujemo do 100.000 potresov za celo zemljo — torej povprečno po 10 potresov na uro. V najboljsem slučaju pa je vsak dan kje kakšen potres vsaj v manjšem obsegu in brez človeških žrtev. Že navadna magnetna nas opominja, da se zemlja aenehoma nahaja v »mrzlici« ali »vročici«, pa čeprav njenega nemiru niti ne občutimo. Tozadevno posebno zanimivo so moderno urejene potresne opazovalnice, zlasti v Nemčiji in Italiji.

Obstoja kakšna varnost pred potresi? O tem ne more biti govora! Na celi zemlji ni niti enega absolutno varnega kraja; pa čeprav je več krajev, ki so zase sicer varni, toda vsakavečja (tektonska) katastrofa utegne učinkovati tudi nanje. Pač pa nas Japonci — zlasti po zadnji potresni katastrofi pred 20 leti (ki je bila predvidena tudi pri nas) — učijo s svojimi poizkusi o večji varnosti stanovanjskih stavb (železobetona). Učenjaki — seizmologi — pa nas opozarjajo, kje je večja varnost za take stavbe in nas svarijo za naseljevanje ob takozvanih potresnih prelomnicah (Bruchlinien). To bodi eno glavnih vprašanj pri bodoči ureditvi sveta.

O vzrokih potresov pa se pomenimo na spreobodu po potresnih pokrajinah Balkana. P.

DROBIŽ

* Francija za svoje kmetijstvo. Francoski kmetijski minister Bonnefous je obenem minister prehrane, gospodarski minister Cathala pa opravlja istočasno ministrstvo financ. Ta dva ministra zavzemata za predsednikom Laval-om najbolj vidne položaje v vladi, da bi se na ta način pospešilo kmetijstvo Cathala prireja mesečne sestanke s pokrajinskimi voditelji gospodarstva, tako da ima stalen stik z vsemi deli francoskega kmetijstva.

* Iz jelovih storžev pridobivajo gonilni plin. Na Švedskem uporabljajo jelove storže kot kurivo, iz katerega pridobivajo plin za pogon strojev.

* Deset centov težka riba. Vojaki neke obalne baterije med Viareggio in Bocca di Magna so s strelji pogodili neko velikansko ribo, ki so jo opazili 150 metrov daleč od obrežja. Ko so jo s čolnom spravili na suho, so ugotovili, da gre za delfina, ki je meril 6 metrov dolžine in je tehtal deset centov.

* Mongolska je solidarna z Japonsko. Knez Kang Teh šef zvezne vlade Notranje Mongolije, je ponovno izjavil, da se hoče Notranja Mongolija boriti v tej vojni za velikoazijski cilj ob strani Japonske.

* Tudi na kolesu je treba paziti. Neki mladoletni kolesar v Offenbach-u je med kolesarenjem po cesti čital knjigo. Pri tem je trčil v polnem diru v neko vozilo, ki ga je tako močno ranilo, da mu je odtrgalo skoro polovico obraza.

* Wavell je postal lord. Angleški kralj je imenoval novega podkralja Indije, generala Sira Archibalda Wavella lordom.

UNTERSTEIRER! Die Untersteiermark bildet den Bestandteil des großdeutschen Reiches, das mit über 80 Millionen deutschsprechender Bevölkerung bewohnt ist. Es ist daher nicht nur natürlich, sondern auch notwendig, daß du die Sprache deiner deutschen Volksgemeinschaft beherrscht. Darum lerne deutsch und vervollständige du deine deutschen Sprachkenntnisse!

SPODNJESTAJERC! Spodnja Stajerska tvori sestavni del Velike Nemčije, kjer živi nad 80 milijonov prebivalcev, ki vsi govorijo nemški jezik. Radi tega ni samo naravno, temveč tudi potrebno, da obvladaš jezik tvoje nemške ljudske skupnosti. Zato se uči in izpopolnjuj v nemščini!

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpf., das fettgedruckte Wort 25 Rpf. für Geld-, Realitätenverkehr Briefwechsel und Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf. für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftsgeld für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. Anzeigenannahmeschluss: Am Tage vor Erscheinen um 16 Uhr. Kleine Anzeigen werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1 RM.

Zu verkaufen

Zuchtvieh-Verkauf: Kalbin, trächtig, 600 RM; Kuh, trächtig, 700 RM; 1 Paar Ochsen, 900 kg, 1 Paar Ochsen, 600 kg; 2 junge Kalbinnen, alles per RM 1.— per kg. Willkommhof, Wachsenberg. 479-3

Zu kaufen gesucht

Abfälle: Altpapier, Hader, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5. 4

Stellengesuche

Vor Einstellung von Arbeitskräften muss die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Alleinstehende Köchin sucht Posten auf dem Lande oder zu einem Herrn. Anschr. in der Verw. d. Bl. Marburg/Dr. 481-5

1092

Wunden, die bei der Arbeit entstehen,

werden durch den Schnellverband Hansaplast vor Schmutz bewahrt, ohne die Arbeit lange zu unterbrechen. Hansaplast wirkt entzündungswidrig.

Hansaplast
heilt Wunden!

Wenige cm erfüllen den Zweck!

Gärtner sucht guten Posten für Gemüse- und Obstkultur ersten Ranges. Mihelin Anton, Weidewest, Schlesien, P. Breslau. 490-5

Offene Stellen

Suche dringend eine verlässliche u. ehrliche Hausgehilfin zu zwei Kindern. Oset Alois, Gmünd 72, Culi. 487-6

Lehrjunge wird sofort aufgenommen. Volle Verpflegung u. Unterkunft im Hause. Karl Nedela, Schneidermeister, Pettau, Brandgasse 7. 482-6

Ein selbständiger Melker, verheiratet oder ledig, zu 15 Köhen (Zuchtstall) wird sof. aufgenommen. Gutsverwaltung Großsonntag in Großsonntag. 485-6

Schmiedgehilfe mit ganzer Verpflegung im Hause, wird sofort aufgenommen. Vinzenz Topolovetz, Lichtenegg l. d. Kollos. 491-6

Der Stadtplan und das Strassenverzeichnis

VON
Marburg/Drau

2. Auflage

ist in allen einschlägigen Geschäften und beim Schalter des Verlages der »Marburger Zeitung« zum Preise von RM 1.— erhältlich.

Aufgenommen wird: Lehrjunge und Lehrling mit Kenntnis der deutschen Sprache in Wort und Schrift; muß vorzüglich im Rechnen sein. Kann sich in allen Fächern des Handels ausbilden; in Spezerei-, Manufaktur-, Galanterie-, Glas- und Eisenwaren, sowie in Kanzlei- und Kassarbeiten. Kost und Wohnung im Betriebe, Eintritt sofort. G. W. Versorgungsring Untersteiermark, Verkaufsstelle Reichenburg. 492-6

Zu mieten gesucht

Wohnung an Pensionisten oder Kleingewerbetreibenden, auch ältere Frau, in Schönwart bei Wölling/Mureck, günstig zu vermieten. Alles Nähere erfolgt vereinbarungsgemäß. Antr. unter »Maria Schnee« an die Verw. der »M. Z.«, Marburg/Drau. 483-7

Heirat

Fräulein, 36 Jahre alt, wünscht zwecks Ehe Bekanntschaft mit einem Herrn oder Witwer. Antr. unter »Berufstätig« an die Geschäftsstelle d. »M. Z.«, Cilli. 486-12

Junger Mann, 38 Jahre alt, mit gutem Einkommen, wünscht Bekanntschaft mit einer Dame mittleren Jahre zwecks Heirat. Witwen oder Geschiedene ohne Kinder kommen auch in Betracht. Zuschr. an die Verw. des »Stajerski Gospodar« unter »Glückliche Zukunft«. 485-12

Verschiedenes

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie. Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. Marburg/Dr., Mellingerstraße 3 Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt 14

Kaufe Möbel oder nur Bett und Kasten. Bitte Zuschr. an d. Verw. des Bl. unter »Möbel 9«. 480-4

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

WILLY BIRGEL,
HILDE WEISSNER,
PAUL WEGENER

in

DIESELFür Jugendliche zugelassen!
476**NEUES** Pulver für den
Wachs und für
die Mastung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg!**ZENTRALDROGERIE EMIL IDOR**
Marburg / Drau, Herrengasse 33

DENTIST

WILLI VENKO

eröffnete seine Praxis

Montag, den 5. Juli in Marburg (Drau)
Poberscherstrasse 15 474

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark. — Dienststelle für Gewerbeaufsicht, Graz, Friedl-Sekanek-Ring 2. Telefon 13-94.

In der Untersteiermark werden im Jahre 1943 noch folgende Sprechstage eingehalten:

In Marburg, Schillerstrasse 37, I. Stock, Zimmer 100, am

7. 7. 1943
1. 8. 1943
3. 11. 1943

in Cilli, Vokaunplatz 5, Erdgeschoß, Zimmer 8, am

4. 8. 1943
6. 10. 1943
1. 12. 1943

Der Leiter:

477

Oberregierungsgewerberat Dr. Ing. Stieger.

(Weltbild Gliese)

Kampfraum China

Zum 6. Jahrestag des Beginnes der Kämpfe an der Peking-Marco-Polo-Brücke.

*Was fehlt ihr?***COSAN**

kohlendauer flüssiger Behwefel

Oldium / Aescherich

Beratung durch Handel und Gewerbevereine

P. Dr. Ruedel, E. de Haen A.-G. Berlin

Generalvertrieb: Aug. Schultes,
Zaalm - Fernsprecher 423Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5.
237-14**Bekanntmachung**

In den nächsten Tagen werden den Steuerpflichtigen von den Finanzämtern der Untersteiermark die Einheitswertbescheide und Grundsteuerbescheide zugehen. Es wird ausdrücklich darauf hingewiesen, daß die bekanntgegebenen Einheitswerte die Grundlage für die Berechnung der Grundsteuer und Vermögensteuer bilden und auch für die Festsetzung weiterer Steuern (wie Gewerbesteuer, Umsatzsteuer usw.) von Bedeutung sind. Die Bescheide enthalten jedoch keine Aufforderung zur Entrichtung eines Steuerbetrags. Die zu entrichtende Grundsteuer und Vermögensteuer wird den Steuerpflichtigen in den nächsten Monaten durch einen besonderen Steuerbescheid bekanntgegeben werden.

Die Finanzämter Marburg/Drau, Cilli, Pettau, Radkersburg und Rann.

75-7

DER OBERBURGERMEISTER DER STADT MARBURG/DRAU**An alle Kleintierhalter Marburgs**

Es mehren sich in letzter Zeit Beschwerden darüber, daß Kleintierhalter für ihre Kleintiere (Kaninchen, Ziegen usw.) unberechtigt auf fremdem Grund das Futter nehmen und dadurch nicht nur einen Diebstahl verüben, sondern auch empfindlichen Schaden in den Kulturen verursachen. Wie sehr ich auch Jedermann die selbständige Beschaffung einer bescheidenen Kostaufbesserung im Rahmen der bestehenden Ernährungsvorschriften vergönne, muß ich doch auf die Einhaltung des redlichen Verkehrs bestehen. Ich kann nicht zulassen, daß fremdes Eigentum mißbraucht und daß Acker- und Wiesenkulturen rücksichtslos zerstört werden, wodurch nicht nur der Eigentümer um die Früchte seines Fleißes betrogen, sondern auch eine grobe Lücke in die Ernährungs- und Futterwirtschaft gerissen wird. Die Kleintierhalter müssen sich das notwendige Futter ohne Schädigung anderer entweder in eigenen Gärten oder auf unbestellten Baupartellen, an Straßentränken usw. beschaffen. Sie dürfen sich auch nur soviel Kleintiere halten, als sie auf diese Art Futter aufreihen können.

Von nun an wird der Herr Polizeidirektor von Marburg für einen entsprechenden Überwachungsdienst sorgen. Personen, die sich Furdiebstahl und Feldfrevel zuschulden kommen lassen, werden einer strengen Bestrafung zugeführt. Außerdem werde ich den Betreffenden die Kleintiere entschädigungslos wegnehmen lassen.

Ich bitte also alle Kleintierhalter im eigensten Interesse, ihre Kleintierhaltung auf das Maß einzuschränken, das sie in erlaubter Weise mit Futter versorgen können, jede unerlaubte Futterentnahme auf fremden Feldern und in fremden Gärten zu unterlassen. Sollte dieser wohlgemeinte Aufruf nicht fruchten, so werde ich zu meinem Bedauern gezwungen sein, die Kleintierhaltung in Marburg überhaupt zu verbieten. 207

Marburg, am 22. Juni 1943.

KNAUS

Anzeigenim „Stajski
Gospodar“
sind erfolgreich

Tieftrauernd gebe ich allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unsere herzensgute Gattin und Mutter, Frau

Veronika Pauscher geb. Skerbetz

Montag, den 5. Juli 1943, um 12.15 Uhr, nach langem, schwerem, mit Geduld ertragenem Leiden im 29. Lebensjahre sanft für immer eingeschlafen ist.

Die Beerdigung der teuren Verstorbenen fand Donnerstag, den 8. Juli 1943, um 15 Uhr, von der Aufbahrungshalle des Städtischen Friedhofes aus statt.

Die hl. Seelenmesse wird Freitag, den 9. Juli 1943, um 6.30 Uhr, in der Pfarrkirche gelesen werden.

Cilli, den 5. Juli 1943

475

Ignaz Pauscher, Hafnermeister, Gatte; Elisabeth Pauscher, Tochter; Karl Pauscher Sohn, und alle übrigen Verwandten.

Kräftiger Lehrling, 14 b. 15 Jahre alt — mit Schulbild wird sof. aufgenommen. Kost und Wohnung im Hause. Pa. Johann Floriansch, Schönstein. 467-6

Möbeltischler u. Tapezierergelhilfe wird ges. Weka, Marburg (Drau), Reiserstraße 2. 459-6

Frau mittleren Alters wünscht die Bekanntschaft eines älteren anständ. Herrn, auch Witwer ohne Kinder. Adresse l. d. Verw. des Blattes. 484-12